

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 20

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXII Nr. 11 (5996)

2021. gada 20. marts – 26. marts

DZINTARS DZILNA,
MADELĒNA MINIATE

No 8. līdz 12. martam baltieši no visas Amerikas tiešsaistē satikās ar ASV Kongresa deputātu pārstāvjiem, lai informētu un vēlreiz uzsvērtu, cik svarīga ir ASV loma Baltijas interešu aizsardzības stiprināšanā.

„Baltijas aizstāvības nedēļā”, kā tika nodēvēts šis pasākums, piedalījās vairāk nekā 40 dalībnieku, virtuāli apmeklējot 14 deputāti birojus. Šis bija līdzīgs ciemam pasākumiem, kas notiek jau četrus gadus un kuŗu laikā ASV baltiešiem ir iespēja satikties ar saviem ievēlētiem pārstāvjiem uz vietas Vašingtonā. Šogad, pandēmijas apstākļos, visas vizītes notika, izmantojot video konferenču tehnoloģiju.

Tikšanas laikā tika uzsvērti vairāki Baltijas valstu drošībai svarīgi likumprojekti un ģeopolitiski jautājumi. Dalībnieki informēja pārstāvju par nepieciešamību turpināt spēcīgu ASV atbalstu NATO kopīgajā drošības sistēmā, kā arī par atbalstu Baltijas Drošības iniciatīvai (*Baltic Security Initiative, BSI*) un Eiropas Atturēšanas iniciatīvai (*EDI – European Deterrence Initiative*). BSI turpinātu finansējumu Baltijas aizsardzībai ilgtermiņā, sākot ar 168 miljoniem dolaru, ko ASV valdība Baltijas sabiedrojiem piešķira šī gada darbībai. Sarunās tika uzsvērta arī enerģētikas drošība Eiropā, tostarp nepieciešamība izdarīt spiedienu uz ASV prezidentu Baidenu, lai panāktu gāzes vada *Nord Stream 2* (NS2) celtniecības apturēšanu. Sarunās notika arī informācijas apmaiņa par „Trīs jūru iniciatīvu”, kas Centrālās un Austrumeiropas valstīm dos iespēju nodrošināt ilgtspējīgu un praktisku projektu attīstību transporta, enerģētikas un digitālās komunikācijas jomās, kā arī dos tām lielāku aizsardzību no Krievijas un Ķīnas ietekmes.

Baltieši mudināja ASV likumdevējus paust atbalstu Baltkrievijas demokratiskai kustībai, kā arī likumprojektiem par Globālo Magnītska likumu un Krimas aneksijas neatzišanu.

Tiešsaistes pasākumā piedalījās galvenokārt ASV likumdevēju biroju darbinieki un palīgi, bet trīs vizītēs bija iespēja – arī tiešsaistē – satikties arī ar pašiem ASV Kongresa deputā-

tiem: Pārstāvju palātas locekli, Rep. Donu Beikonu (*Don Bacon*) no Nebraskas, senātoru Čaku Grasliju (*Chuck Grassley*) no Aijovas un senātoru Ričārdu Durbinu (*Richard Durbin*) no Ilinojas. Visi trīs ir lidzpriekšsēdētāji Baltijas valstu atbalsta grupās ASV Senātā (*Senate Baltic Freedom Caucus*) un Pārstāvju palātā (*House Baltic Caucus*).

Saruna ar Rep. Beikonu ilga veselu stundu. Tās uzmanības centrā bija Baltijas militārās drošības jautājumi. Bija vērtīgi dzirdēt, ka Beikons saprot Baltijas militāro stāvokli. Viņš apliecināja stingru atbalstu Baltijas valstu neatkarībai un ASV gatavībai to aizsargāt. Beikons izteica bažas par to, ka ASV kaļaspēks savās armijas bazēs Eiropā izmanto

pārpēma līdzpriekšsēdētāja amatū no ilggadējā un baltiešiem labvēlīgā Pārstāvju palātas locekli, Rep. Džōna Šimkus (*John Shimkus*), kurš nekandidēja pēdējās vēlēšanās. Kaut gan Dons Beikons tika ievēlēts ar minimālu balsu pārvarsu, viņš ir darbīgs un ietekmīgs Kongresa loceklis. Tiešsaistes vizītē piedalījās vairāki ASV latvieši, lietuvieši un igauņi pārstāvji, arī ALA priekšsēdis Pēteris Blumbergs.

Tiešsaistes vizītē ar Aijovas štata senātoru Čaku Grasliju satikas vairāki latvieši, tai skaitā Peldu ģimenes locekli. Aijovieši pateicās par viņa atbalstu Baltijas sabiedrotajiem, sevišķi izceļot Latvijas Simtgadei veltīto uzrunu ALA 68. kongresā Denverā.

Tikšanās ar lietuviešu izcel-

nātors Durbins veltīja īpaši sirsnīgus vārdus jauniešiem, kas piedalījās vizītē, priečajoties par viņu politisko aktivitāti. Īpaši bija vizītes nobeigums, kad seņātors parādīja savas mammaas naturālizācijas dokumenta oriģinālu. Viņš stāstīja, ka dokuments viņam ir kā atgādinājums par Amerikas vērtībām, kas viņu motivē atbalstīt Baltijas valstis: „Es esmu šeit jūsu dēl!” sarunas dalībniekiem atgādināja seņātors.

Nedēļas norisē notika arī paņēdiskusija par ASV un Baltijas valstu sadarbību jauno tehnoloģiju un digitālo innovāciju jomā. To organizēja pazīstamā domnīca *Center for European Policy Analysis*. Apvienotā baltiešu komitejas (JBANC) pārstāvji kopā ar vairākām citām organizācijām piedalījās pārrunās arī ar vadītājiem no ASV Ārlietu un Valsts Kases departamentiem par sankciju ieteikumiem Globālo Magnītska cilvēktiesību likumprojektā.

Baltijas Aizstāvības dienu pasākums izdevās, pateicoties labai sadarbībai starp baltiešu organizācijām – *Estonian American National Council (EANC)*, Amerikas latviešu jaunatnes apvienību (ALJA), Amerikas latviešu apvienību (ALA), *Lithuanian American Community (LAC)* un Apvienoto baltiešu komiteju (JBANC).

Lai saņemtu informāciju par iespēju piedalīties līdzīgos pasākumos vai citās baltiešu politiskajās aktīvitātēs, lūdzam sazināties ar ALA Sabiedrisko attiecību nozares vadītāju Dzintaru Dzilnu (cta@alausa.org). ALA piedāvā pieteikties arī *Baltic Call to Action UNIT* e-pastu saņemšanai. Tajos tiek sniegti informātīvs atbalsts baltiešu izcelsmes ASV pilsoniem, lai informētu savus kongresmeņus par ASV un Baltijas valstu sadarbību (ALA mājaslapā alausa.org).

Atcerēsimies – ikviens balss ir svarīga, lai ASV valdība turpinātu veiksmīgu sadarbību ar Baltijas valstīm!

P.S. Amerikas Latviešu apvienība izsaka īpašu pateicību Apvienoto baltiešu komitejas (JBANC) stipendiātei un ALJA kultūras nozares vadītāji Madelēnai Miņiatai, kuŗa lieliski tika galā ar organizātoriskiem jautājumiem un enerģiski darbojās, lai viss izdots!

Krievijas naftas produktus. Viņš izteica atbalstu pastāvīga ASV bruņoto spēku klātbūtnei Baltijas valstīs, bet tas būtu jāsaskaņo ar NATO virspavēlniecību. Deputāts Beikons šogad

smes senātoru Ričārdu Durbinu notika 11. martā – Lietuvas Neatkarības atjaunošanas dienā. Saruna bija ļoti sirsniņa un persoonīga, baltieši no senatora saņēma uzslavas par aktīvitāti ASV. Se-

Pasniegtas Lielās
Mūzikas balvas
2020
3. un 8. lpp.

Ziņas
no Mineapoles
4. lpp.

Skolotāju
Jāni Krēslīnu
atminoties
5. lpp.

Jura Lorenca un
Kārļa Streipa
komēntāri
11. lpp.

Numura intervījā –
sabiedriskā
darbiniece
Iveta Grava
13. lpp.

Jauna stipendija
Vītolu fondā
15. lpp.

Pārdomas
16. martā –
Latviešu Legiona
dienā
16. lpp.

Laika sports
17. un 20. lpp.

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dollaros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Riga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, faks: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā. Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saisinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dollaros.

Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtīt pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laiksdsl@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dollaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtināt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Fonds “Sibirijs bērni” aicina piedalīties sacerējumu un zīmējumu konkursos

25. martā pieminēsim 72. gadadienu kopš deportācijām 1949. gadā, bet šajā vasarā – 80 gadus kopš 1941. gada 14. jūnija deportācijām. Godinot izsūtītos un tos, kuri neatgriezās, fonds “Sibirijs bērni” izsludina divus konkursus skolēniem un jauniešiem.

valsts un savas ģimenes vēsturi, stiprināt bērno un jauniešo patriotisma jūtas un piederības izjūtu Latvijai.

Daudziem skolēniem ģimenē ir gan Sibirijs, gan trimdas stāsti. Vēlamies mudināt bērnus interesēties par šiem stāstiem. Katru gadu 14. jūnijā

Aicinām līdz š. g. 10. maijam iesūtīt darbus sacerējumu konkursam “SIBIRIJAS BĒRNI 1941/1949 – TRIMDAS BĒRNI 1944” un zīmējumu konkursam “SIBIRIJAS BĒRNI 1941/1949”!

Sacerējumu un zīmējumu konkursu nolikumi meklējami fonda “Sibirijs bērni” mājaslapā:

[Sacerējumu konkursa nolikums 2021](#),
[Zīmējumu konkursa nolikums 2021](#)

Konkursos darbus vērtēsim trīs vecuma grupās. Katrā grupā pirmo trīs vietu ieguvējus apbalvosim ar naudas balvām un diplomiem. Abu konkursu laureātu darbi vai darbu fragmenti tiks publicēti interneta portālos, kā arī avīzē Laiks

Ar konkursiem vēlamies mudināt skolēnus izzināt mūsu

konkursu uzvarētāji tiek aicināti uz konferenci “Aizvestājiem”, tiek izstādīti zīmējumi, lasīti fragmenti no sacerējumu konkursa uzvarētāju darbiem. Šogad, sakarā ar ārkārtas situāciju valstī, konferences norisi nevaram paredzēt, bet uzvarētāji tiks apbalvoti un darbi publicēti fonda mājaslapā, kā arī Latvijas medijos.

Sacerējumu konkursa žūrijas darbā piedalīties Dace Terzena, Elīta Veidemane, Gundega Repše, Ina Druviete, Kaspars Pūce, Ligita Kovtuna, Liveta Sprūde, Undine Adamaita. Zīmējumu konkursa žūrijas darbā piedalīties Giors Geks, Ieva Jurjāne, Kaspars Zariņš, Māra Alena, Regīna Deičmane, Roberts Muzis, Vaira Cīrule.

Galvenie sacerējumu konkursa vērtēšanas kritēriji būs darba oriģinalitāte, emocionālais vēstijums, literārais sniegums un valodas izteiksmība. Zīmējumu konkursā – ideja, tēmas risinājums, veiksmīga izteiksmes līdzekļu izvēle tēmas risinājumā, izmantotās tehnikas pārziņāšana un prasmīgs lietojums.

Labāko darbu autori tiks paziņoti š. g. 20. maijā.

Konkursu atbalstītāji: LR Kultūras ministrija, Aglonas novada dome, Cesvaines novada dome, Dundagas novada dome, Ilūkstes novada pašvaldība, Jelgavas pilsētas dome, Jēkabpils pilsētas pašvaldība, Kokneses novada dome, Krāslavas novada dome, Krimuldas novada dome, Līgatnes novada dome, Madonas novada pašvaldība, Mālpils novada dome, Priekules novada pašvaldība, Priekuļu novada pašvaldība, Rugāju novada dome, Rūjienas novada dome, Salas novada pašvaldība, Skrīveru novada dome, Skrundas novada pašvaldība, Tērvetes novada pašvaldība, Vaiņodes novada dome, Valmieras pilsētas pašvaldība, Viesītes novada dome, Vilākas novada dome, Alberts Liberts, Gizela un Maksis Strunski, Ilga Jašuka, Irēna Mangus, Marija Krūmiņa, Maruta Oša, Mārtiņš Kazainis, Raita Šusta, Ruta Ikauniece, Valdis Blūms, Vitolds Grīñevičs.

Informācijai:
Tālr.: +371 26598498,
sibirijasberni@gmail.com

Nedēļas teikums

“Sliktākais, ko mēs kā sabiedrība varam darīt, ir izmantot šo cilvēku sāpes, salauztos likteņus, lai taisītu savu politisko kapitālu vai noniecinātu kādu citu. Manā skatījumā 16. martu vajadzētu atstāt tikai un vienīgi pašu leģionāru un viņu tuvinieku ziņā.”

Juris Ulmanis, prof., zemessargs

Nedēļas gudrība

“Svarīgos dzīves brīžos dažkārt visparastākajā cilvēkā uzliesmo varonības dzirksts, kura līdz tam nemanīta gruzdējusi viņa krūtīs, un viņš paveic kaut ko tādu, par ko iepriekš nebūtu pat sapņojis un kas pēc tam viņam pašam liekas gandrīz vai neticami.”

Michails Lermontovs, krievu rakstnieks (1814–1841)

Pasniegtas Lielās Mūzikas balvas 2020

13. martā svinīgajā ceremonijā un koncertā Latvijas Nacionālajā operā tika paziņoti Lielās mūzikas balvas 2020 laureāti.

Nemot vērā Covid-19 pandēmijas ierobežojumus, šogad ceremonija notika bez publikas.

Tiešraidē to atspoguļoja Latvijas Televīzijas 1. kanāls un Latvijas Radio 3 "Klasika"

MĀRIS
BINDERS

Speciālbalvu "Par radošu, drosmīgu un innovatīvu māksliniecisko darbību Covid-19 krizes apstākļos" saņēma mūzikāli performatīvais piedzīvotums "Kamēr... upē", kas norisinājās 25. jūlijā Gaujas krastā. Rīkotājs – Cēsu Mākslas festivāls. Balvas pasniedzēja Valsts neatliekamās palīdzības direktore Liene Cipule: "Covid-19 pandēmija ir atstājusi dziļu nospiedumu kultūras un mākslas dzīvē. Tukšas skatītāju zāles, klusums aplausu un ovāciju vietā ... Ir brīnišķigi, ka radošie un kultūras cilvēki meklē jaunas iespējas, kā sa-

sniegt savu auditoriju, savus skatītājus. Un dara visu, lai māksla nepārstātu elpot ... "

Cēsu Mākslas festivāla pārstāvē Indra Lükina: "Koris "Kamēr ..." un Cēsu Mākslas festivāls daudzu gadu garumā ir izgājis cauri ugunij un ūdenim. Bet šajā gadījumā, runājot par koncertprojektu "Kamēr ... upē", ūdenim ir bijusi izšķiroša loma". Bravo par drošību, par radošumu, paldies festivāla techniskajai komandai, bet īpaši tiem puišiem, kas, airējot pret straumi, spēja nogādāt dziedātājus pareizajā vietā un tieši pareizajā dziesmas takti!"

(Turpināts 8. lpp.)

Artas Jēkabsones džeza koncerts „Vēstules uz mājām”

Mākslinieces ilgi lolotais projekts *Letters to Home* („Vēstules uz mājām”) beidzot skanēs *The Jazz Gallery* 25. martā *Live Stream Sessions* formātā tiešraidē un būs skatāms no jebkuļas vietas pasaule – <https://www.jazz-gallery.org/calendar/livestream-arta-jekabsone>.

„Vēstules uz mājām” ir multidisciplināra un bilingvāla oriģinālmūzikas programma, kas galvenokārt ir balstīta uz vēstulēm, ko latvieši dažādos laika posmos ir sūtījuši cits citam. „Jau ir pagājis vairāk nekā gads kopš šī projekta tapšanas mirkļa, taču beidzot ir pienācis īstais laiks to atskanot. Savā ziņā pat šķiet, ka šis projekts ir kļuvis vēl nozīmīgāks un pilnīgāks, jo, sēžot mājās un esot noslēgtam no pasaules

ierastās kādas, ikviens noteikti bija daudz pārdomu, ko gribētos izteikt. Un kāpēc lai tas nebūtu ar nelielu vēstuli sev vai kādam sev tuvam cilvēkam?” – saka autore.

„Es būšu ļoti priecīga un pagodināta redzēt arī Jūs tiešraides skatītāju un klausītāju pulkā! Šis projekts patiesi ļoti īpaši man pašai, un gribētos, lai tas sasniedz vairāk klausītājus, it īpaši ūdens, kad tas ir iespējams ar interneta starpniecību. Vēlos arī minēt, ka *The Jazz Gallery* ir bijusi mans iedvesmas avots ik nedēļu šajā pandēmijas laikā, man ir bijusi iespēja klausīties viņu veidotās koncertprogrammas un būt daļai no tās arī ar citiem saviem projektiem, kas ūdens ir klausīmi/skatāmi viņu archīvā.”

Ieskandināsim pavasari kopā ar izcilo pianistu, starptautisko konkursu un Latvijas Lielās mūzikas balvas laureātu **Andreju Osokinu!**
Amerikas latviešu apvienība 70 gadu jubilejas pasākumu ciklā
 piedāvā iespēju baudīt lielisku koncertu tiešsaistē.

Andreja Osokina solo programmā satiekas divu mūzikas lielvalstu klaviermūzika. Šīs satikšanās laikā klausītājiem atklāsies mīlestības noslēpums, kas slēpjas mūzikas skaņās. Talantīgā latviešu pianista izpildījumā mums būs iespēja sadzirdēt negaidītas paralēles starp amerikānu un latviešu klaviermūzikas noskaņām un motīviem 20. gadsimtā.

Pēc koncerta notiks tiešsaistes saruna ar pianistu Andreju Osokinu, kurās laikā būs iespēja uzdot māksliniekam jautājumus.
Sarunu vadīs mūzikoloģe **Liene Jakovļeva**.

Datums: sestdien, 2021. gada 27. martā.

Laiks: 13:00 EST; 12:00 CST; 11:00 MST; 10:00 PST; 9:00 AST; 8:00 Hawaii-Aleutian Standard Time.

*Lūdzu apmeklējiet ALA mājaslapu www.alausa.org,
lai uzzinātu detaļas par pieslēgšanos ALA tiešsaistes pasākumam!*

Draudzīgais aicinājums Mineapoles – St. Paulas latviešu skolā

INDRA HALVORSONE

Ja nebūtu pandēmijas, šī raksta nosaukums būtu citāds – Mineapoles – St. Paulas latviešu skola Draudzīgajā aicinājumā svin skolas 70. gadu jubilejas balli... Tāds raksts – un tāda balle – noteikti arī būs, – bet tad, kad bez bažām varēsim atkal

dzekļus un – galvenais – laiku un sirdsdegsmi, lai skola uz brīvprātības pamatiem varētu turpināties jau 70 gadus. 1951. gada 4. februārī skola sāka savu darbību pirmās pārziņes Valērijas Langinas vadībā, sākotnēji kā Mineapoles – St. Paulas

Kalniņš vada latviešu valodas grupu. Šogad, pateicoties tehnoloģiju iespējām, Latviešu valodas aģentūras un ALAs īpašajam finančlajam atbalstam latviešu skolām, stundas vada arī divas skolotājas no Latvijas, kā arī mākslas skolotāja Linda

Skolēnu priekšnesumi arī bija joki – tie bija mazi joki ar vārdiem un burtiem. Tā, piemēram, bērni nolasīja teikumus, kur visi vārdi sākās ar vienu un to pašu burtu, vai tekstā visi vārdi sākās ar burtu alfabetā secibā. 7. klases skolēnu teiku-

pateicīgi par to!

Noslēgumā pārzine teica padies vecāku padomei un tās priekšsēdei Evai Tonei par interesantu ideju tradicionālo pusdienu un gardumu tirdziņu pandēmijas apstākļos aizstāt ar iepriekš pasūtāmu gardumu

Anita un Baiba cep pīrāgus

Palīgi un sniegavīrs

Tāla Birmaņa zīmējums

Priecīgie saņēmēji

nākt kopā un svinēt varenu notikumu – skolas pastāvēšanas 70. gadu jubileju. Pagaidām turpinām būt kopā "lodziņos" – gan mācībās, gan svētkos.

30. janvārī, skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā, lodziņos pulcējās skolas saime, viesi – bijušie skolēni, skolotāji, plāšķa latviešu sabiedrība un mūsu īpašais viesis no Latvijas – dzejnieks Kārlis Vērdiņš. Sākumā viesus sveicināja jaunākie skolas bērni – sagatavošanas klase sk. Zanes Krameres vadībā.

Skolas pārzine Indra Halvorsone teica paldies visiem, kuri 70 gadu garumā pielikuši roku, enerģiju, finančlos lī-

Latviešu ev. lut. draudzes svētdienas skola.

Pārzine īsi iepazīstināja ar skolu 2020./21. mācību gadā – skolā mācās 36 skolēni: skolā ir 2./3. klase, ko vada sk. Kira Birmane, 5. klase, kuras audzinātāja ir sk. Laila Švalbe, 7. klase, klases audzinātāja ir sk. Ingrīda Erdmane, kā arī šī gada topošo absolventu klase, ko vada sk. Indra Halvorsone un sk. Kristīne Girbe.

Skolā kokles spēli māca (tagad Zoom!) sk. Žinta Pone, sk. Benjamīns Alje māca dziedāšanu un, pēc māc. Daga Demandta pārcelšanās uz Toronto, Bens vada arī tīcības mācības un ētikas stundas. Sk. Pēteris

mos visi vārdi sākās ar burtu *p*! Pamēgini arī jūs tādus teikumus izveidot – būs jautri! Iedvesmai 2./3. kl. skolēna Rolanda Kalniņa teikums: "Siguldas sanatorijas sarga suns Susis, sēzot smiltīs, smilkstēja skaudu serenādi."

Programmas "nagla" bija skolas ģimēnu izveidotā un Zintas Pones techniski kopā saliktā "Diev's nosvieda bumbul' zemē" dziesma (origināli to dzied grupa "Trīs no Pārdaugavas"). Dziesma patika gan dalībniekiem, gan viesiem.

Līdzīgi kā citugad, skola saņēma ziedoju mu no Latviešu Kreditsabiedrības – esam ļoti

komplektu. Tika sagatavoti 42 maiņi ar rupjmaizi, kāpostiem, pīrāgiem, medus kūku un frikadelu zupu! Paldies čaklajai komandai, kas sagatavoja šos gardumus, īpaši Anita Jurēvičai, Evai Tonei, Baiba Rudzītei, Inesei Dulbei un Kristīnei Girbei. Svētdien bija liels prieksts baudīt. Dažiem saņēmējiem pat tika īss deju priekšnesums no tiem, kas gardumus pienesa pie automašīnas.

Bija jauks Draudzīgais aicinājums "lodziņos"! Gaidīsim pandēmijas beigas un iespēju godam nosvinēt skolas 70 gadu jubileju!

JURIS
ULMANIS,
zemessargs,
profesors

Mēdz teikt, ka skolēni labākos skolotājus pa īstam novērtē vien tad, kad pabeiguši mācības. Atskatoties pagātnē uz savām skolas gaitām, varu tam simtprocēntīgi piekrist. 17. februārī 96 gadu vecumā Aizsaulē aizgāja mans latviešu vidusskolas Nujorkā skolotājs – vēstures un mākslas vēstures pētnieks, bibliografs un dzejnieks Jānis Krēslīns. Sērojot par intelīgentā pasniedzēja nāvi, atcerējos visus skolotājus, kuŗi veidojuši manu raksturu un latvietību. Un iedomājos ari par to, kā saraustītā mācišanās pandēmijas laikā ietekmēs šodienas skolēnu attiecības ar viņu skolotājiem.

Nepiemēšos salīdzināt skolotāja piennesumu pēc kaŗa brīvprātīgā trimdas skolā un šodienas vispārizglītojošajā mācību iestādē – tās nav salīdzināmas lietas. Es piedzīmu Nujorkā pusotru desmitgadi pēc Otrā pasaules kaŗa beigām. Mana vecmāmiņa kopā ar trīs bērniem ASV lielākajā pilsētā bija ieradusies no bēgļu nometnes 1950. gadā. Viņa bija devusies bēgļu gaitās, jo vectēvu, Latvijas armijas virsnieku no Litenes izsūtīja uz Sibīriju, un pārējo ģimeni, visticamāk gaidītu tāds pats liktenis.

Tolaik Nujorkā jau bija izveidojusies paliela latviešu kopiena, kas palīdzēja jaunajiem iebrācējiem iedzīvoties jaunajā mītnes zemē. Kopienas sabiedriskā dzīve galvenokārt notika baznīcas paspārnē, un tās organizēšanā liela loma bija mācītājiem. Arī mums, tā laika bērniem, plašāka izpratne par Latviju veidojās

Jānis Krēslīns – skolotājs, kas izmainīja manu skatījumu uz latvietību

Nujorkas evaņģeliskās luterānu baznīcas draudzes latviešu skolā, kur pamatskolēniem mācības notika sestdienās, bet vidusskolēniem – piektīdienu vakaros. Turpat notika skautu pasākumi un tautasdeju mēģinājumi, ko bērniem sabiedriskā kārtā organizēja kopienas pieaugušie savā brīvajā laikā.

Latviskuma saglabāšana, atmīnas par dzimteni un vēlme būt latvisķā vidē bija galvenie dzinuļi, kas saturēja kopā mūsu un daudzas citas trimdas kopienas. Tājās valdīja uzskats, ka katram trimdas latvetim jādara viss iespējamais, lai uzvarētu komūnismu un atgūtu brīvību Latvijai. Mums, tā laika bērniem un jauniešiem, Latvija bija mītiska, netauztāma vieta, taču skaistais sapnis aizrāva, un mēs tam tīcējām.

Tā kā latviešu skolā nodarbības notika brīvajā laikā, nevarētu teikt, ka bijām paklausīgi un centīgi skolēni. Pēc mācībām «īstajā» skolā gribējām dauzīties ar amerikānu draugiem un bieži vien nepildījām latviešu skolotāju uzdotos mājas darbus. Tagad, atskatoties uz tiem laikiem, skaidri saprotu, ka pret mācībām noteikti vajadzēja izturēties nopietnāk. Taču skolotāji atmiņā palika. Gan pamatskolas audzinātāja Nanija Pētersone, gan prāvests Alberts Ozols, kuŗš man visu mūžu bija taisnīga un godīga vīrieša paraugs. Un, protams, mans vidusskolas pasniedzējs Jānis Krēslīns, seniors.

Krēslīna kungs bija intelektuālis. Viņš pat izskatījās kā ists

profesors. Tolaik strādāja par bibliografu un informācijas speciālistu ASV Ārpolitikas padomē Nujorkā, kā arī līdztekus bija Nujorkas Publiskās bibliotēkas padomnieks Baltijas vēstures un grāmatniecības jautājumos. Sko-

tīņa galvā apgrieza kājām gaisā. Viņš bieži jautāja – ko tu domā par to, vai šo? Viņš lika mums domāt un diskutēt. Es tolaik neapvēru, ka viņš bija liels dzejnieks, rakstnieks, un pētnieks.

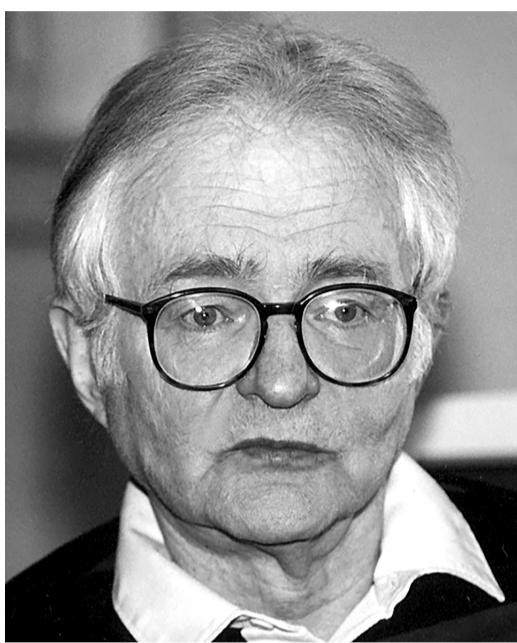
Reiz biju skolotāja dzīvokli

kunga ietekmē es tuvāk iepazinu Latviju. Nebūs pārspīlēti teikt, ka manā lēnumā pēc Latvijas neatkarības atgūšanas atgriezties senču dzimtenē lielu nozīmi spēleja tieši skolotāja Krēslīna stundās uzzinātais. Manuprāt, tas ir spēcīgs pierādījums tam, cik lielā mērā skolotājs spēj veidot skolēna uzskatus.

Esmu ļoti priecīgs, ka pēc skolas pabeigšanas saikne ar skolotāju nepārtrūka. Laiku pa laikam sazinājāmies un vēl neesen līdz ar apsveikumu 95 gadu jubilejā uzrakstīju, cik ļoti pozitīvi viņš ietekmējis manu dzīvi un iemācījis skatīties uz neordināro.

Pēdējo reizi Krēslīna kungu fiziski satiku pirms gadiem piecpadsmit, kad viņš Rīgā prezentēja vienu no savām grāmatām. Starp pūliem, kas grāmatās tilt pie viņa, skolotājs mani atpazina, piesauca tuvāk un lejni stāstīja apkārtējiem: "Juris ir mans skolotājs!"

Domājot par Jāna Krēslīnu, seniora ietekmi uz manu vērtību sistēmu, silti aicinu visus šodienas skolēnus paskatīties uz skolotājiem citādām acīm. Nevis tikai kā uz speciālistiem, kuŗi māca kāda mācību priekšmeta vielu, bet kā uz zināšanu un pieredzes bagātiem cilvēkiem, kuŗi spēj iedot daudz vairāk, nekā pieprasī mācību programmu. Ģimenes ieliktā vērtību sistēma ir svarīga, taču skolotāji spēj piedāvāt atšķirīgu skatījumu, kas paplašinās redzesloku. To pa īstam novērtēsiet vien pēc skolas absolvēšanas.

lotājam nebija viegli ar mums, 11 vidusskolniekiem, taču viņš neatlaidīgi centās parādīt mums citādu skatījumu uz Latviju. Likā lasīt trimdas latviešu skolām netipisku autoru – Čaka, Alunāna, Brīvzemnieka, Klidzēja, Eglīša, Soduma un Kronberga – darbus, kā arī padomju Latvijas dzejnieku un rakstnieku veiku. No viņa dotajām grāmatām 1970. gados iepazinu Vācieti, Ziedoni un Zālīti.

Krēslīna kungs bija daudzus pieņēmumus par latvietību manā

Giles Place, Bronxā. Viņa kabinets bija pilns ar grāmatām, avīzēm, dokumentiem. Man tas nešķita kārtīgs, un vēl iedomājos, ko mana mamma teiktu, ja tā izskatītos mana istaba. Taču viņš ar lepnumu no šīm grāmatu kaudzēm vilka ārā materiālus, kas varētu mani interesēt, un teica: "Latvietība ir tavā galvā", rādot uz saviem deniņiem.

Tam es varu tikai piekrist. Ja legendārais šķēpmētejs Jānis Lūsis manā prāfā piešķira vizuālu tēlu latvietim, tad Krēslīna

Latviska vide studentiem Amerikā

No 1966. gada studentiem ASV radās iespēja iegūt akadēmiskas zināšanas latviešu valodā, piedaloties akreditētos lat-

viešu valodas vasaras kursos Rietummičiganas Universitātē (RMU). Šī ideja dzima Valdim un Lalitai Muižniekiem, un ko-

pīga, neatlaidīga darba rezultātā tā tika paplašināta – 1981. gadā RMU tika izveidota pilna akademiskā gada latviešu studiju

programma, kuŗā mācības notika galvenokārt latviešu valodā. Līdz ar to radās doma, ka studentu mācības veicinātu arī

izveidojās visplašākā latviešu bibliotēka ASV. Lidz 1993. gadam tā bija mājvieta gandrīz visiem RMU Latviešu studiju

Kekatnieki Latviešu studiju centrā 1982. gada novembrī. "Minor" studiju programmas dalībnieki. Kekatnieki ar Latviešu studiju centra busību brauca apciemot un pārsteigt Kalazmazū latviešus. 1. rindā: Lilija Snejdere, Silvija Lāčkāja, Aija Auziņa, Laura Purīna, Edgars Stūrāns. 2. rindā: Daina Vitola, Kārlis Freibergs, Liene Ozola, Anita Nāgele, Juris Blōdnieks, Anna Šrādere, Artis Rumpēters, Samuels Knoch (lāča tērpā) // FOTO: no mūzeja "Latvieši pasaule" krājuma. Lienes Kalniņas dāvinājums

Latviešu studiju centrs Mičiganā, centra ēka 1986. gadā // FOTO: no mūzeja "Latvieši pasaule" krājuma. Maijas Hinkles dāvinājums

dzīvošana un saimniekošana kopā, latvisķā vidē. Šī ideja guva atsaucību Amerikas latviešu apvienībā (ALA) un Latviešu nacionālajā apvienībā Kanadā (LNAK), un sākās darbs pie latviešu studentu mītnes būvniecības. Lielu daļu no līdzekļiem saziedoja latviešu sabiedrība, un latviešu talcinieki uzņēvēja gandrīz visu ēku paši savām rokām. Mītnes ēkā, kuŗā tika nosaukta par Latviešu studiju centru (LSC), notika dažādi sārkojumi, semināri un ar laiku

programmas studentiem. Kad līdz ar Latvijas neatkarības atgūšanu latviešu studentu skaits RMU samazinājās, LSC sāka apdzīvot studenti, kas piedalījās jaunizveidotajā Baltijas studentu programmā. 1996. gadā ēkas formālais īpašnieks Amerikas latviešu apvienība studiju centru pārdeva kādai ASV sieviešu korporācijai.

Sagatavoja M. Auliciema, izmantojot Lalitas Muižnieces atmiņas

VECMĀMINĀ, PALASĪSIM LATVIISKI!

KĀRLIS ĶEZBERS

(Turpināts no nr.10)

Zirgi saskatās, un daži pasmīn. „Ej vien mājās, Ragaini. Un saki savējiem, lai nekādās darīšanās ar vilkiem neielaižas. Bet, ja kādreiz vajadzīgs palīgs un aizstāvis, tad atsūtiet mums zīņu, iesim palīgā!”

Aitu sūtnis piesit kāju pie grīdas atvadoties un steigšus atstāj apsriežu vietu.

“Aitām ir grūti. Maz drošsirdīgu karotāju. Bez ragaiņa vēl tikai daži. Nesaticība vainīga pie viņu nelaimes. Saprotu, ka daža laba aita tic Pekaiņa nostāstam, ka vilki ēd tikai zāli, sēnes un ogas.”

“Augstiņa, vai drīkstam kaut ko sacīt?” bikli jautā Māris. “Protams, rūķi, runā droši...”

“Vilki gribēja uzbrukt vistām vēl pagājušā naktī... Ja baltais gailis Daiļsekstis nebūtu pamodīties, vilki sacītu, ka ari vistās pārdevušas ciemu viņiem un brīvprātīgi aizceļojušas uz siltām zemēm...”

Karalis Rumaks nikni dauza grīdu ar labo priekšķaju.

“Vai nesacīju?” viņš dusmās nopurinās. “Vilki bija ļaundari, ir ļaundari tagad, un tiem visādi ļauni plāni nākotnei. Kamēr Žņaudzējs viņu virsaitis, lietas ievērojami pasliktinājusās, jo jaunais vadonis viltībā tālu pārspēj priekšgājējus. Protams, mums vilki nekā nevar padarīt. Mani drošsirdīgie zirgi viņus saspertu zemē dažos mirkljos. Mazajiem, nevarīgajiem dzīvniekiem visvairāk jābaidās...”

“Karali, vai varu ko sacīt?”

“Protams, Māri...” Māris braši izgāz krūtis, nosiepj rokas gar sāniem un noziņo: “Majestāte, mēs, trīs rūķi, gan karot nedrikstam, jo rūķi to nekad nav darijuši. Bet, tā kā vilki ir ļauni un plāno uzbrukt mazākiem un neaizsargātiem dzīvniekiem, tad esam nolēmuši kaut ko darīt šīnī lietā!”

Karalis Rumaks vēlreiz piesit ar kalto pakavu grīdai. “Apsveicami, ļoti labi! Vai gribi, lai sasaucu visu savu karaspēku un dodos karā pret vilkiem? Mani karavīri ir karojusi ar krustnešiem Arābijā, tas ir, viņu senči, gribēju teikt. Tie nesuši kaujas daudzus ievērojamus cilvēku karavadoņus. Mums no vilku bara nav bail!”

Māris padomā. Sačukstas ar Dari un Vari. Vēl padomā.

“Vilki ir viltīgi,” rūķis pēc laiciņa saka. “Bez tam labāk būtu, ja viņus notvertu tieši nozrieguma vietā, tad mums neviens nevarētu pārmest, ka esam uzbrukuši citiem...”

“Laba doma, rūķi... Bet kā to lai izdarām?”

“Vajadzētu izlikties, ka ari zirgi interesē vilku aizsardzību. Tā vilku baru dabūtu zirgu nomētnē. Bet, ja zirgi tikai izliktos, ka guļ, bet slepeni vilkus novērotu...”

“Tev, rūķi, labi strādā galva,” Māri uzslavē Rumaks. “Darisim,

kā tu saki. Un ja viņi kaut ko ļaunu domā pasākt, lai tik mēģina! Dabūs tādu pērienu, ka nezinās, kur sprukt...”

Karalis Rumaks pamāj ar galvu. Rūķi var iet. Pie durvīm tos sagaida mazais zirdziņš Visvaldis.

“Nu, kā izgāja?”

“Karalis bija ļoti žēlīgs,” paskaidro Māris un piebilst: “Jums ir ļoti gudrs karalis.”

Taču ponījs Visvaldis torīt aizņemts un viņu nevar sameklēt.

Jāsargā vārti, karalim sabraukusi svarīgi viesi.

“Nav liela bēda,” nospiez Māris. “Dosimies tik ceļā, gan kādu sastapsim, pajautāsim!”

“Protams, protams,” viņam piekrit Varis un Daris. “Pajautāsim. Labāk Visvaldi tagad netraucēt. Nav patīkami būt namatēvam par nastu, kad tas aizņemts ar

Pēc krietna ceļa gabala viņi nonāk mežmalā. Tur redzams ceļa rāditājs ar uzrakstu “Uz Metropoli” un lielu bultu. Nav tālu jājet, un rūķi atrodas pilsētiņā. Ceļotājiem, kā jau lauciniekim, šī vieta rada lielu izbrīnu.

“Re, Vari, kur frizētava,” Daris piebiksta Varim.

Aiz bieza stikla redz vairākus krēslus. Vienā no tiem sēd pūdelis, viņam apkārt skraida uzsukājies, glums sermuliņš, kēmmi aiz auss. Durvis ir valā, un rūķi var sadzirdēt, ko frizieris runā ar klienti.

“Kundzei matīnus apcirpt?” galvu laipni pieliecis, smaidīgs jautā sermulis.

“Tikai drusciņ, te gar ausīm, norāda sēdētāja.

“Vai matīnus iepomādēt, Fifija kundze?” pavicinājis pāris reizes grieznes gaisā, glūnīgi prasa frizieris.

“Fui, Leon, vai jums prāts arī tai sermuļa galvā,” nikni noklepojas par Fifiju dēvētā. “Mani mati ir dabīgi skaisti un krīt valīgos viļņos. Tiem pomādes nevajag, kā jūsu glumajam sulaiņa pakausim...”

Sermulis neņem apvainojumu vērā. Par savu darbu viņš dabū krietnu maksu, un tādā gadījumā ļaužu vārdi tik smagi svara nekrīt. Sprigans un glums viņš lēkā apkārt pūdelienei, te no cērpot pa šķipsniņai no viņas kuplās spalvas, te iešācot tai smaržūdens šalti kažokā.

Rūķi soļo tālāk. Arī nākamajā namā ir kaut kas smalks, un Māris stomādamies lasa: “Runča Mura modes salons.” Uz veikala kāpnēm sēd resns kaķis baltā kažokā ar melnu kakla saiti uz krūtim, melnām gludām kēpiņām un melnu astes galiņu. Rūķi zina, ka daži dzīvnieki uz modeim ir tiri traki, kā, piemēram, pāvi, fazāni un baloži no putniem, kaķi, suni un zirgi – no dzīvniekiem. Runča Mura veikalā var dabūt krāsainas lentas, ko iepit zirgiem krēpēs, visādas siksnes un siksniņas, pat adītas jaciņas sunišiem.

“Vai tev ir kurpjū saites?” bodniekam jautā Māris. Runcis pieliek kēpu pie pieres un domā.

“Kurpjū saites, pa, pa, pa... Kā gan nē, rūķu kungi, kā gan nē... Manā veikalā ir viss, būs arī kurpjū saites, nāciet tik iekšā...”

Viņš ieved rūķus veikalā un tūdaļ aizmetas aiz letes. Viņš ir vecs kaķis un drusciņ elš pēc šādas steigas. “Kurpjū saites, kurpjū saites...”

“Un dzījas kamolu, ko zeķes salāpīt,” vēl piebilst Māris. Prieka dzirksts iedzirkstas kaķa acis.

Viņš pagrabj ar kēpu zem letas un izvelk sačemurojušos dzījas vīkšķi.

“Laikam pats spēlējies ar dzījas kamolu, kamēr sačemurojies, nu grib pārdot mums,” Varim iečukst Daris.

“Vai neiesākta kamola nav?” stingri uzprasa Māris. Kakis netīksmē saraujas, tomēr pagrūž

Rūķu pasaules ceļojums

Ojārs Vācietis

PASAULES GALS

*Nu ir beigas pasaulei:
pile ņaud, un gailis rej...*

*Un aiz zvēru dārza žoga
divi krokodili pogo...*

*Jānītis uz skolu iet
un pa ceļam kurkst mazliet...*

*Vai, kas tas gan ir par trakumu,
kad viens teicējs aizmirst savu sākamo!*

*Kad viens rējējs aizmirst savu rejamo –
vai, kas tad gan ir par smejamo!*

“Protams, visi zirgi to saka. Bet tagad jāatrod vieta, kur varu novietot trīs rūķus. Kā būtu ar manu apmetni?”

“Ar prieku, Visvaldi,” atbild rūķi, jo viņi ir ļoti noguruši no garā ceļa gabala un raibajiem piedzīvojumiem. Visvaldis tiem ierāda vairākas siles ar smaržīgu sienu guļas vietām, un brašie ceļinieki drīz vien iegrimst saldā snaudā.

Tā rūķi ilgi nav gulējuši. Siens viņu silēs sauss, mīksts un siltš. “Kā karaļa spilvens,” spriež Māris.

“Vēl mīkstāks,” piebilst Varis.

Daris nesaka nekā. Viņš darbojas gar zābakiem. Paceļ te vienu, te otru. Paņem rokā, paskatās.

“Derētu aiznest pie kurpnieku...” viņš beidzot domīgs nosaka. Māri māc citas rūpes.

“Zekē caurums, ka dūri var cauri izbāzt,” viņš sūkstās. “Salāpi,” pamāca Varis.

“Salāpīt? Ar ko tad? Ceļoties pāri upei un krītot no plosta ūdeni, dzījas kamols būs izriņjis no mantu sainā un iekritis ūdeni...” Daris pakasa aiz auss. To viņš allaž dara, kad grūtas liecas jaizdomā.

“Jāiet iepirkties,” viņš beidzot nolemj. “Kādā veikalā...” “Kur veikals?”

“Pajautāsim Visvaldim, tas vietējais – zinās.”

sajukušo kamolu atpakaļ zem galda un izvelk jaunu, kārtīgu.

“Kā tad, rūķu kungi, kā tad,” viņš steidz mierināt ienācējus, jo zina, ka tagad vasaras vidū kundes vis katru brīdi viņa veikalā nenāk un ar tiem uzmanīgi jāapietas, var apvainoties un aiziet pie citiem bodniekiem, kādu šīnī pilsētā netrūkst. Viņš izvelk arī zābaku saites, un tās ir taisni tādas, kādās Māris vēlas.

Salikuši mantas sainos, rūķi atstāj veikaluu un soļo tālāk. “Reiz šeit esam tā kā tā, apskatīsim pilsētu,” domā Varis. “Tā dara visi ceļinieki,” viņam piekrit Daris.

“It sevišķi tie, kuriem drusciņ turas nauda,” pašapzinīgi noteic Daris.

Viņi turpina ceļu un plaši atvērtām acīm vēro Metropoles pilsētas brīnumus.

Turpat redz sporta laukumu.

“Kas mums tik lepnu laukumu dos Podniekkalnā,” spriež Daris. “Tur viss zālēm aizaudzis. Sportistu netrūkst, bet laukumu gan mums vajadzētu labāku...”

“Protams. Kad atgriezīsimies, pastāstīsim, kādi izskatās sporta laukumi Metropoles pilsētā, varbūt varam uzlabot apstākļus arī pašu mājās...”

“Re, kur vāveres trenējas basketbolā,” garo degunu piespiedis sporta laukuma sētas režīgam, priecājas Māris. “Tavu veiklibu! Viņas treniņos lieto riekstus. Cik veikli vāveres tos svaidā!”

“Un, lūk, laukuma otrā malā skriešanā trenējas zaķi, stirnas, suņi un vilki...”

Varis saraujas.

“Vilki? Tas man nepatik. Vilkiem lāgā neticu. Viņiem allaž kādi ļauni nodomi prātā...”

“Ļauni nodomi?” kāds iejaūtājas rūķiem tieši aiz muguras. “Metropole ir pilsēta, kurā visi dzīvo mierā, nevienam te ļaunu nodomu nav!”

Rūķi pagriežas un ierauga sev aiz muguras lipīgi laipnu, smaidīgu seju kuplām sarkanām ūsām.

“Lapsa Lišķe,” pienācēja saka. “Man tāds nesmuks vārds, ko varu darīt, esmu mantojusi no senčiem. Bet pēc dabas esmu taisnīga, nevienam ļauna nedrū...”

“Labi jau, labi, kuplaste, vai nu mēs ko sakām, mums tikai par vilkiem tādas sliktas ziņas...”

Lapsa greizi pasmaida.

“Varbūt par citiem. Bet šie te, mani brālēni, ir godigi, ēd tikai zāli...”

“...sēnes un ogas,” viņu papildina Varis. Lapsa novēršas, jo jūtas atmaskota.

Blakus sporta laukumam rūķi ievēro lielu, augstu celtni.

BANKA – rakstīts uz durvīm. “Kam banka pieder?” Māris jautā lapsai, kura joprojām nav no tiem atstājusies.

“Pagaidām pārvalde nav sevišķi labās rokās. Tur rīkojas vāveres, eži un āpsi. Bet lietas var drīz mainīties.”

(Turpinājums sekos)

GUNĀRS
FRĪCSONS

(Continued from No.10)

**THE PRICE
OF OPPRESSION**

There was little left of Vera's friends and family in Latvia. Only her memories had followed her to America. Her father and brother never returned home and passed away in Siberia. After 45 years in Siberia, in the early 1990s, her older sister Ilze did return to Riga, but she passed away shortly after that. Her younger sister, Erika, a nurse at a military hospital, was shot and killed in the fall of 1944 by the Red Army. Her Goddaughter Baiba emigrated to England. Her Godson Peteris and his mother, initially went to Sweden. Rasma had hoped to return home to her husband, Oto from there. They ended up in Toronto, Canada.

My mother's cousin Andrejs, son of her father's brother Karlis, and his wife, Velta lived on the farm next door to my grandfather. They were rounded up in 1949 and were part of the 1949 mass deportation of Latvian farmers to Siberia. Their three daughters, Dzintra, Vija and Lasma, were born there. The family was allowed to return to Latvia in the early 1960s.

Next, we visited the village of Lauciene, known as Nurme back in my mother's youth.

There, I found unexpected family memories. For some forty years before he retired and moved to the farm, my grandfather had been the pagasta sekretārs/ county secretary. My mother and her siblings, Ilze, Oto and Erika had grown up in the village.

When we visited the village community center, a photograph hanging on the wall in the community room caught our eye. There was my grandfather with his three teenage daughters, Ilze, Vera and Erika. Taken some time in the early 1930s, the photograph of the long-time county administrator and founder of the village library had found a good home in the community center. Yet, the communists had decided that this one-time community leader was a threat to communism, and they had sent him away from his homeland to live and die in Siberia.

When I lived at home in Grand Rapids in the 1950s and early 1960s and especially during our walks to the market, my mother would talk about growing up in the village. The great snowstorms that covered the windows and rose to the rooftop. The sleigh rides with her siblings. A smile came to her face when she talked about the fruit and vegetable garden behind their home. The cherries, strawberries, and tomatoes were as big as watermelons and twice as juicy.

More of a conspiratorial look

A TALE OF DISPLACED PERSONS: IF YOU DON'T GO HOME FROM DP LAND, WILL YOU EVER GO HOME?

crossed her face when she talked about the pagasta, county telephone exchange, a long-discarded technology. Back then, telephone operator's connected parties. A lost but unneeded art today. Vera and her sisters helped operate the telephone exchange and found it difficult not to listen in on private con-

versations. Their giggles gave them away, my mother would say with a smile. Those memories always cheered my mother up and brought a smile to her face, in an otherwise drab week.

As we left the Lauciene community center, my mother's memories stayed in my mind. Many years had passed since the 1920s and 1930s, when the teenage sisters and their brother had lived here and walked the streets that I was walking now.

The years bring with them change in nature's order but not all things change. Looking around me, I doubted that much had changed in the past sixty years in this quiet village, hidden away in Northern Kurzeme.

Or on the farms, fields and forests that surrounded the village, or my grandfather's farmland. Silently guarding my grandfather's and his brother's land, like well-disciplined sentries was an ageless, sturdy tree line, the first sign of a thick and long-lived forest.

Not everything, of course, had been left intact. Cut out, like carved out by a knife, from this age-old, peaceful scene, was my grandfather's farm home. Even its foundation, with its deep basement for storing fruits and vegetables, had disappeared.

Through the trees that-lined the village street, I looked up at the deep blue Northern Kurzeme sky and watched mounds of pure white, clouds float by and disappear. Life moves on.

The world of my grandfather, from what I could tell, had been a quiet, idyllic world that had been interrupted and over-run by invaders and pillagers. Family, like our relatives, friends and neighbors had been plucked out of their homeland and sent to slave labor camps or dumped someplace in Siberia with little

but the clothes on their back and told to start over.

In those fifty years in exile, my mother had lost her family, friends and her real life.

FOLLOWING THE FAMILY TRAIL TWO: LIEPAJA

From Northern Kurzeme, we, my wife Maija and grown children, Eriks and Larisa, went to

Voldemāra un viņa mātes pasaša foto

Liepaja. My parents had lived, worked, met and married there. I was born in Liepaja and was christened at St. Anne's church. We lived in an apartment house on Uliha Street near the Baltic Sea.

After a short walk down tree lined Uliha Street, we came to the three-story brick apartment building. Studying it, I doubted that it had changed much from the early 1940s, but the exterior could have used a few new bricks.

If my parents had come with us to Latvia in 1998, and stood on Uliha Street, what kind of memories would that bring back?

My father was born in Liepaja. He was an only child, but his father had four brothers and a sister. His mother Anna had three sisters, Marija, Irme and Frida. Marija was the mother of Egils, who in 1944 had been drafted into both the German and Soviet armies, which I wrote about before. Marija's husband, Eduards, was a Lieutenant Colonel and was assigned to the war college. In June 1941, at the beginning of the mass deportations, he like other officers, was arrested and deported to the Soviet Union. He later was executed. In that first Soviet occupation of Latvia (June 1940 to June 1941), over 1,000 officers were arrested, sent to Siberia or disappeared.

Marija and her daughter, Inese, like us, left Latvia for Germany in the fall of 1944. They emigrated in 1949 and settled in New Jersey.

In 1997, we drove to Jekabpils to visit my father's Aunt Irme and her family. Besides being his aunt, Irme was also his God mother. Her oldest daughter, Ruta was his God daughter. There was a bit more history

here. In 1940, when Voldis fled Liepaja to avoid arrest and deportation to Siberia by the communists, he found refuge with Irme and her forest ranger husband, Oscars. They lived near Dzelzamurs amid the thick forests in that region of Latvia. Living in that forested and lightly populated part of Latvia with his aunt and uncle, my father was spared from living in the forest, a fate that befell a few thousand other Latvians.

Even when he was hiding, Aunt Irme told us when we visited, "Your father, Voldis kept a small satchel by his bed in case the communists found him and took him away."

Can we really understand today, in America, what it is to live like that? Live, day-to-day in fear in one's homeland? If captured, sent to a slave labor camp in Siberia? I can't.

In 1944, when the communists followed the Red Army back to Latvia, Aunt Irme's husband was arrested by the communists. Turned in by an informer looking for favors from the communist administrators, he was sentenced to ten years at

hard labor. After ten years in Siberia, he was released and returned home.

Voldis wasn't the only one who sought refuge in 1940 from the communists. My Chicago friend, Janis "Jocko" Berzins father, Edgars Berzins had been a judge in Saldus and Liepaja. When the net of the communist regime in Latvia expanded and more and more government officials were arrested and deported to Siberia, Berzins, fearing for his life, found refuge on his wife's property, Janmuiza near Cesis.

**JUMPING TO THE 1990s:
PART TWO**

The thick silence that had settled over the dining room table in 1997 when I had asked my parents if they wanted to go to Latvia lingered. So, I tried to pull them out of their past and bring the conversation back to life. What came next surprised me.

"If it wasn't for you," my mother said, avoiding eye contact, "we would have gone home."

'From Germany?' I asked but I already knew. "To Latvia?"

(To be continued)

LAPA MŪZEJS MARTĀ

LATVIEŠI PASAULE
MUZEJS UN PĒTNIECĪBAS CENTRVS

Sienas sega "Dieva Pasaule", audusi Paulīne Skrupšķele Mičiganā, ASV

Audēju darbnīca Ulmas bēglu nometnē Vācijā 1949. gadā. Paulīne Skrupšķele pie vērpšanas ratiņa // FOTO: no Ilzes Skrupšķeles personīgā archīva

Paulīnei Skrupšķelei (1916-1977) radās interese aūšanā un vērpšanā Vācijas bēglu nometnēs. Dzīvojot ASV, viņa strādāja par skolotāju. Šo krāšno sienas segu ar latvju rakstiem (izmēri 3.2 x 1.5 metri) Paulīna auda kā studiju darbu maģistra gradam mākslas pedagoģijā Rietummičiganas Universitātē un 1967. gadā par to saņēma Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonda goda balvu dailmatniecībā. Pēc Paulīnes nāves viņas meita Māra aizdeva šo segu Latviešu Studiju centram Kalnamazū, Mičiganā, kur tā gredznoja ēkas kāpņu telpu vairāk nekā 10 gadus. Paulīnes meita Ilze atceras lielo darbu, ko viņas mamma ieguldīja segas darināšanā: "... viņa ar dakšību to dziju iestrādāja. Viņai pagāja astoņas stundas, kamēr vienu collu gāja – gāja no vienas puses uz otru, tur bija liela pacietība vajadzīga!"

Pasniegtas Lielās Mūzikas balvas 2020

(Turpināts no 3. lpp.)

Ceremonijas vadītāju lomās iejutās skatuves pieredzes bagātais diriģents Ints Teterovskis un televīzijas personība Eva Johansone. Balvu pasniedzēji bija Valsts prezidents Egils Levits, kultūras ministrs Nauris Puntulis (NA), ārsti, uzņēmēji.

Kultūras ministrs Nauris Puntulis: "Šī gada laikā esam piedzīvojuši, centušies pārvarēt, atrast jaunus kultūras procesa modeļus situācijā, kādu līdz šim nešķējam pat iedomāties! Tagad ir lielās pauzes laiks, kad tā no ceturtdaļas kļuvusi par pusnots, dažbrīd – veselas nots pauzi. Bet šī pauze ir piepildīta un iekšējās spriedzēs, intelektuālā procesa piesātinātā – gluži kā Arvo Perta darbos. Esmu pateicīgs visai mūzikai saimei par radošumu, spēku, nezūdošu energiju laikā, kad strauji modulējam no darbības "rādīt" klasiskā izpratnē uz "radīt un rādīt" atbilstoši laikam!"

Šajā reizē kategoriju sadalījums atšķirās no ierastā. Pandēmijas ierobežojumi radīja būtisku ietekmi uz lielas formas skatuves uzvedumu veidošanu. 2020. gadā netika sasniegts pie tiekams skaits atbilstošu izrāžu, lai būtu lietderīgi piešķirt apbalvojumu kategorijā "Gada užvedums". Taču žūrija konstatēja vērā ņemamu vairāku individuālu mākslinieku programmu skaita pieaugumu, tālab kategorijā "Par izcilu sniegumu gada garumā" šoreiz pie balvas tika divi laureāti.

"Par mūža ieguldījumu" tika sumināti komponists Imants Kalniņš un diriģents Aleksandrs Viļumanis.

Imanta Kalniņa daiļrade aptver ļoti plašu un daudzveidīgu žanru spektru – no estrādes dziesmām līdz operām, no mūzikas kino un teātrīm līdz simfonijām, izcilā melodiķa darbi kļuvuši par spilgtiem sava laika simboliem un laika gaitā folklorizējušies un turpina uzrunāt tieši un iedvesmojoši arī šodien.

Maestro Aleksandrs Viļumanis ierakstījis spilgtu lappusu Latvijas mūzikas un opermākslas vēsturē. Diriģenta radošajā pūrā ir ap 70 operu un 30 baletu, milzumdaudz simfonisko partitūru, goda vietā allaž liekot latviešu komponistu skanumākslu.

Katēgorijā "Gada koncerts" laureāta godā tika Elīnas Garančas un pianista Malkolma Martino koncerts Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars" 2020. gada 10. oktobrī. Pasniedzot balvu koncerta rīkotājam, koncertzāles "Lielais dzintars" valdes loceklīm Timuram Tomsonam, diriģents Mārtiņš Klišāns sacīja: "2023. gadā mēs svinēsim 150 gadus mūsu Dziesmusvētku tradīcijai. Ja skatās uz to vēsturiski, celš līdz mūsdienām nebūt nav bijis un arī tagad nav rozēm kaisīts. Pagājušais gads akadēmiskai mūzikai ir bijis smagu pārbaudījumu pilns. Neskatoties uz īpašajiem apstākļiem, mēs esam bijuši liecinieki ļoti skaistiem un izciliem mūzikāliem mirkliem. Ir bijušas maģiskas,

emocionālas, unikālas tikšanās. Par laimi, jau sen, pirms visu lielo nelaimju sākuma, mēs esam saņēmuši kārtīgu kultūras poti, kuŗas iedarbība ir simtprocentsīga un kuŗas derīguma termiņš nebeigties nekad!"

"Par izcilu sniegumu gada garumā" Lielo Mūzikas balvu 2020 saņēma Maestro Raimonds Pauls un pianiste Agnese Egliņa.

Apbrīnojami bagātīgs un daudzveidīgs ir Maestro devums aizvadīta gada koncertdzīvē spēlēts Rīgā, Liepājā, Rēzeknē, Jūr-

Raimonds Pauls saņem Publikas simpātiju balvu

Kultūras ministrs, operdziedātājs Nauris Puntulis

Mūzicē Kristīne Balana

malā, Ventspili un vēl daudzviet citur, sniedzot kopumā vairāk nekā 50 (!) mākslinieciski augstvērtīgus koncertus! Līdzās ievērības cienīgai sadarbībai gan ar jauniem talantiem, gan pieredzējušiem džeza mūzikiem, Maestro veidojis īpašas koncertprogrammas kopā ar pasaules mēroga zvaigznēm – ērgelnieci Ivetu Apkalnu un mecosoprānu Elīnu Garanču. Īstenojis arī oriģinālu kinomūzikas projektu, saspēlējoties ar *Sinfonietta Rīga* mūzikiem un Latvijas Radio bigbendu, kas Raimondam Paulam bijis uzticams sabiedrotais arī dzan vairākos citos aizraujošos skatuves piedzīvojumos. Neaizmirstami mūzicēt arī kopā ar LNSO un diriģentiem Andri Pogu un Jāni Stafecki, un tad vē

lieliskā sapratnē ar aktieri Andri Keišu un trompetisti Oskaru Ozoliņu izspēlēta fantāzija par Ojāru Vāceti "Suni ārā nedzēnama naks".

No nepieredzētām stāvvācījām Šanhajā līdz nerimstošiem aplausiem Liepājā un Rīgā, no žilbinošiem solouznačieniem līdz izcilām kamermūzikas programmām un no uzstāšanās izpārdotās koncertzālēs līdz mūzicēšanai izstāžu zālēs un tiešraides apstākļos, spilgti interpretējot kā klasiskas vērtības, tā iepazīstinot ar jaundarbiem – tikai raibi bagātīga un daudzveidīga bijusi pianistes Agneses Egliņas koncertdzīvē 2020. gadā.

"Par izcilu darbu ansamblī" sudraba statuete nonāca trompetista Jāņa Porieša rokās. Jānis

Porietis savu trompetes skaņu līdz žilbinošam mirdzumam pulējis studijās pie amata lietprātējiem Latvijā, Holandē, Somijā un ASV, kur Kanzasas universitātē ieguvis doktora gradu. Nujorkas Kārnegi zālē sajūsmānājis kritikus un *Kansas Brass Quintet* sastāvā pamanījies mūzicēt arī Baraka Obamas inaugūrācijas parādē. Par spīti kārdinošiem darba piedāvājumiem Amerikā un Ķīnā, Jānis Porietis atgriezās Latvijā, lai spodrinātu mūzikas dzīvi mums līdzās.

Par katēgorijas "Gada jaundarbs" laureātu kļuva Pēterē Vaska Sestais stīgu kvartets. Apgarotu skaistumu izstarojošais stīgu kvartets vēsti par atvadišanos, atskatīšanos, aiziešanu un satikšanos jau citā esībā... Kom-

ponista emocionāli nospriegotā mūzikas izteiksme te savijas ar atsaucēm uz dižā Ludvīga van Bēthovena pārpasaulīgo mūziku un uzrunā tieši un ļoti personiski. Opuss tapis pēc pasaulslavenā Berlīnes stīgu kvarteta *Artemis* pasūtinājuma un pirmatskaņojumu tā fantastiskajā lasījumā piedzīvojis "Rudens kamermūzikas festivālā" – Liepājas "Lielajā dzintara" izskanot 2. oktobrī un dienu vēlāk aizkustinot, savīnojot un mierinot arī Dzintaru koncertzālē.

Katēgorijas "Gada jaunais mākslinieks" laureāts ir koņa "Kamēr..." diriģents Aivis Greters.

Vinš 2020. gadu iesāka ar veiksmīgu startu pie LNSO diriģenta pulsts koncertā "LeNeSOnts un Mocarta opera" un turpināja, dedzīgi strādājot ar kvēli mīlēto kori "Kamēr..." Kopš 2018. gada Aivis ir tā mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents un aizvadītājā gadā spilgti pierādīja, ka arī sarežģitos apstākļos koņmūzikai ir jāturbina skanēt. To apliecināja gan viņa vadītais mūzikāli performātīvais piedzīvojums "Kamēr... upē", kas Cēsu Mākslas festivāla apmeklētājus Gaujas krastos savīloja 25. jūlijā vakarā, gan monumentālais koņa 30. jubilejas koncerts *Lux aeterna* 12. septembrī, kura skanējumu Rīgas Domā kuplināja krāšņā sadiedāšanās ar *Sinfonietta Rīga* instrumentu balsīm. Aivim Greteram piemīt ne vien slavējama radošā degsme un mērktiecība, bet arī tālredzība un spēja lielajā kopainā pamanīt pat vissmalkākās de-talas.

"Par izcilu interpretāciju" Lielo mūzikas balvu 2020 saņēma dziedātājs Aleksandrs Antonenko un pianists Reinis Zariņš. Balva piešķirta par Richarda Strausa un Richarda Vagnera mūzikas atskānojumu "Jūrmalas festivālā" noslēguma koncertā 4. augustā Dzintaru koncertzālē.

"Publikas simpātijas" balsojumā, kas norisinājās vadošajā ziņu medijā "Delfī", visvairāk punktu ieguva Maestro Raimonds Pauls. Tēlnieka Gata Erdmaņa radīto "Izcilības sfēru", diplomu un tradicionālo torti komponistam pasniedza diriģents Kaspars Adamsons.

Lielā mūzikas balva (LMB) ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā. LMB organizē VŠIA "Latvijas Koncerti" sadarbībā ar Kultūras ministriju.

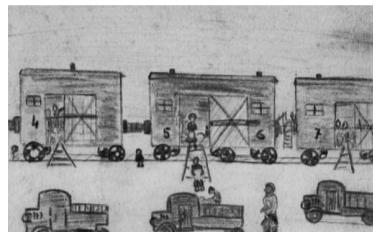
1993. gadā Latvijas Republikas Kultūras ministrija, pēc to reizējā kultūras ministra Raimonda Paula iniciātīvas, pieņēma lēmu-mi ik gadu izcilākos sasniegu-mus mūsu valsts mūzikas dzīvē godināt ar speciālu balvu. LMB augsto prestižu gan sabiedribā, gan mūzikai aprindās nodrošina respektablas žūrijas darbs, kuŗas dalībnieki visu gadu apmeklē koncertus un ik mēnesi satiekas sēdēs. Janvāra sākumā žūrija izvirza LMB iepriekšējā gada nomi-nantus, par kuriem paziņo īpašā Kultūras ministrijas preses konferencē, un tikai pirms paša LMB pasniegšanas pasākuma notiek žūrijas balsojums par laureātiem.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

**LOM atvērs grāmatu
“Ar bērna acīm”**

Komūnistiskā genocīda upuru piemiņas dienā 25. martā plkst. 14 Latvijas Okupācijas mūzejs (LOM) tiešsaistes pasākumā atvērs grāmatu “Ar bērna acīm”.

Izdevums veidots, izmantojot divu 1949. gada deportācijas piedzīvojušu cilvēku – Benitas Eglītes, dzim. Plezere un Andas Līces liecības, atmiņas un pārdomas.

Grāmatā publicētie Benitas zīmējumi ar paskaidrojumiem, kas ar bērna skatījumu atklāj dzīvi izsūtījumā no 1949. līdz 1956. gadam, ir papildināti ar viņas 2016. gadā Latvijas Okupācijas mūzejam sniegtās intervijas fragmentiem. Dzejnieces Andas Līces pārdomas tapušas 2020. gadā, iedvesmojoties no Benitas zīmējumiem un teksta, savojot tos ar pašas piedzīvoto.

1949. gada 25. martā Benitas Plezeres ģimene, tāpat kā tūkstošiem citu Latvijas ģimeņu, brūnotu sargu pavadībā sāka ceļu no mājām Anneniekos uz Sibīriju. Benitai tad bija 11 ar pusi gadi un tur – svešumā, badā un aukstumā viņa izdzīvoja savu bērnību. Plezerus atbrīvoja 1956. gada 12. oktobrī – tieši Benitas dzimšanas dienā.

Grāmatā publicētos zīmējumus par izsūtīšanu Benita sāka zīmēt pēc atmiņas jau 1949. gada maijā. Zīmējumi kā vēstules bieži tika sūtīti tuviniekiem Latvijā. Krustmāte saņemtos zīmējumus slēpa mājas bēniņos. Benitas mamma zīmējumus numurēja, saglabāja un atgriežoties atveda uz Latviju. Šobrīd zīmējumi glabājas Latvijas Okupācijas mūzeja krājumā.

Kad 2006. gada 19. oktobrī Apvienotās Karalistes karaliene Elizabeth II viesojās Latvijā un apmeklēja Latvijas Okupācijas mūzeju, viņa gribēja satikt cilvēkus, kas bija izdzīvojuši holokaustu un deportācijas. Tā viņa uz brīdi iepazinās arī ar Benitu un viņas Sibīrijas stāstu. Benitai līdzī bija viņas vienpadsmītgadīgā mazmeita Estere, kurai arī patīkot zīmēt.

Valsts prezidents tiekas ar Alvi Hermani

Valsts prezidents Egils Levits tiesīces ar Jaunā Rīgas teātra (JRT) māksliniecisko vadītāju Alvi Hermani. Abi pārrunāja Satversmē un starptautisko cilvēktiesību dokumentos garantētās izteiksmes brīvības jautājumus gan vispārpolitiskā, gan mākslas brīvības kontekstā, kā arī valsts financiā-

lais atbalstu kultūrai krizes laikā un JRT atgriešanos Lāčplēša ielas 25 telpās.

Vērtējot šī brīža publisko diskusiju kultūru un tverumu, Hermans izteica bažas, ka politikorektuma dēļ Latvijā var tikt zaudēta viedokļu daudzveidība. Viņš uzsvēra: “Ja zaudēsim vārda brīvību, tad ar laiku varam zaudēt arī savu neatkarību.” Valsts prezidents uzsvēra, ka Satversmes 100. pants garantē vārda brīvību. Mākslas brīvība ir daļa no vārda brīvības, un tā ir svarīgs demokratijas elements.

Apstiprināta Satversmes tiesneši

Saeima par Satversmes tiesas (ST) tiesnesi apstiprinājusi Latvijas Universitātes (LU) Juridiskās fakultātes dekanī Anitu Rodiņu. Vēl dienu pirms Saeimas balsojuma bija neskaidras Rodiņas izredzes tikt ievēlētai ST tiesneša amatā.

Anita Rodiņa

Tomēr 11. martā, pēc pusotras stundas spraigām debatēm par Rodiņas iecelšanu ST tiesneša amatā balsoja 56 Saeimas deputāti, bet pret bija 35. Viņu šajā amatā atbalstīja Saskaņa, Zaļo un Zemnieku savienība, Vienotība, Attīstībai/Par! un vairāki deputāti no KPV LV frakcijas.

Apstiprināts tiesībsargs

Saeima 11. martā ar 68 balsīm “par” un 24 balsīm “pret” tiesībsarga amatā uz trešo pilnvaru termiņu ievēlēja Juri Jansonu.

Juris Jansons

Deputātiem bija jāizšķiras starp trīs kandidātiem – esošo tiesībsargu Jansonu, Labklājības ministrijas parlamentāro sekretāru Krisu Lipšānu (Par cilvēcīgu Latviju/KPV LV) un bijušo Talsu novada domes vadītāju, juristu Edgaru Zelderi, kuru virzīja Jaunā konservatīvā partija.

Fonda “Namejs” akcijas laikā ziedo LBS karavīru ģimenēm

Valsts aizsardzības un patriotisma fonda “Namejs” rīkotās akcijas laikā Latvijas sabiedrotie karavīri saziegojuši 8000 euro daotoru iegādei, lai palīdzētu karavīru un zemessargu bērniem un padarītu viņu attālināto mācību procesu ērtāku un efektīvāku. Fondam bija iespēja iepriecināt vēl 18 ģimenes ar jauniem datoziem.

Valsts prezidents Egils Levits kā valsts bruņotā spēka augstākais vadonis augsti vērtē fonda “Namejs” aktivitātes un pateicas sabiedrotajiem karavīriem par noderīgo dāvinājumu. Tas uzlabos ne tikai attālināto mācību procesu, bet palīdzēs arī pilnveidot bērnu digitālās prasmes.

“Vēlos pateikties NATO paplašinātās klātbūtnes Kaujas grupas un Latvijas sabiedroto valstu Nacionālā atbalsta elementa karavīriem un sabiedroto valstu iedzīvotājiem, kuri ziedoja naudu Latvijas bruņotu spēku karavīru ģimenēm, lai iegādātos datorus viņu bērniem attālinātajām mācībām šajos grūtajos vīrusa pandēmijas laikos, kas ietekmējis visu pasaulli. Vienu no karavīru vērtībām ir uzticamība, iestājoties par savu un sabiedroto valstīm un biedriem. Šādi jūs apliecināt savu uzticamību savām domām, vārdiem un darbiem. Paldies par atbalstu mūsu karavīru ģimenēm!” stāsta fonda “Namejs” valdes priekšsēdis atvainīnās ģenerāleitnants Raimonds Graube.

Jūras spēki piedalās militārajās mācībās

No 15. marta līdz 1. aprīlim Jūras spēki piedalās starptautiskajās militārajās mācībās Baltic MCM EX 2021 Vācijā, Dānijā un Baltijas jūrā.

Latvijas Jūras spēku stāba un apgādes kuģis Varonis

Mācības organizē Vācijas Jūras spēki, un to mērķis ir pilnveidot Jūras spēku sadarbību un savietojamību, kā arī meklēt sprādzienīstāmos objektus Baltijas jūrā, padarot to drošāku kuģošanai. Mācību krasta faze norisināsies no 20. līdz 22. martam Varnemundes ostā, Vācijā.

Saskaņā ar Ordenu kapitula 2021. gada 23. februāra

lēmumu apbalvotajai personai, kura ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu ir atzīta par vānigu tīšā noziedzīgā nodarijumā, atņems augstākais Latvijas valsts apbalvojums – Atzinības krusts. Ordenu kapitulam ir kļuvis ziņams, ka ar valsts apbalvojumu apbalvotā persona atzīta par vānigu tīšā noziedzīgā nodarijumā. Ordenu kapituls atbilstoši Valsts apbalvojumu likumam ir pārbaudījis un izvērtējis šo informāciju, un konstatējis, ka apbalvotā persona ar likumīgā spēkā stājušos tiesas spriedumu ir atzīta par vānigu tīšā noziedzīgā nodarijumā.

SPILGTS CITĀTS

Vīrusa uzbrukuma gadadienas mācības

Vai krize būs veicinājusi cilvēcību?

Žurnāla IR pašreizējais redaktors Pauls Raudseps atskatās uz aizgājušo gadu, kad 12. martā valdība pieņēma rīkojumu nr. 103 “Par ārkārtas situācijas izsludināšanu”, lai ierobežotu tobrīd jauņā, draudīgā SARS CoV-2 vīrusa izplatību. Kādu pieredzi esam guvuši šajos 12 mēnešos?

Esam piedzīvojuši gan bailes, gan pārspīļētu pašpārliecību, bijuši starp Eiropas pirmrindniekiem un starp Eiropas pastarišiem, rīkojušies gan ātri un izlēmīgi, gan lēni un chaotiski. Lai gan krize vēl nav beigusies, varbūt tās pirmajā gadadienā tomēr no tās varam kaut ko mācīties?

Kad notika pirmie Covid-19 uzliesmojumi, daudzi prognozēja, ka pandēmija mainīs pasauli. Neapšaubāmi, kad beidzot būsim iznākuši no šī tuneļa pēckrizes Saulītē, dzīve izskatīsies citāda, un arī daudz kas gan ekonomikā, gan geopolitikā būs mainījies. Tomēr, vērtējot Latvijas pieredzi, zīmīgāks šķiet viss, ko par sevi jau zinājām un ko pandēmija ir apstiprinājusi.

Lielas krizes mūs mobilizē. Barikādes, 2008. gada finanču krize, Krievijas uzbrukums Ukrainai – atkal un atkal redzam, ka pēkšni, eksistenciāli izaicinājumi spēj padarīt Latvijas sabiedrību un politikus saliedētu un mērķtiecīgus. Kāds veselības aprūpes sistēmas atslēgas cilvēks man stāstīja, cik viņš bijis pārsteigts pagājušā gada pavasarī par to, ka pēkšni valsts pārvaldē visus vajadzīgos lēmušus var pieņemt viegli un ātri. Tāpēc pirmo Covid-19 vilni pār dzīvojām relatīvi viegli. Diemžēl atkarībai no adrenalīna ir blaknes.

Mums patīk arī atlait grožus. Kad nejūtam vairs likteņa karsto dvašu pakausī, tad vispār aizmirstam par lieliem uzdevumiem un visu uzmanību veltām sīkām viltībām, it kā pasaules lielās kopsakarības varētu apšmaukt tāpat kā savulaik zemnieks muīžkungu. Baņķieri sapņoja par Baltijas Šveici, Kalvītis par septiņiem trekniem gadiem, tagad mānīgi mierīgā vasara daudziem dzīli prātā iedēstīja domu, ka viņi ir viltīgāki par vīrusu. Taču sīki blēži nereti izrādās lieli mulķi un ar savu fatālo tuvredzību tikai nodrošina tautai iespēju atkal pierādīt, ka (dzīļa nopūta) lielas krizes mūs mobilizē.

Pauls Raudseps izvirza jautājumu pārdomām –, vai šī krize būs iemācījusi, kā stiprināt labās un labot vājās vietas mūsu kopīgajā raksturā?

Un izsaka pieņemumu:

Varbūt šī krize liks ciešāk paskatīties uz sociālo politiku. Pēc visas distancēšanās būsim noilgojušies pēc cilvēciskiem kontaktiem. Varbūt tas veicinās arī cilvēcību.

rījumā. Nemot vērā konstatēto, Ordenu kapituls 2021. gada 23. februārī atbilstoši Valsts apbalvojumu likumā noteiktajai kārtībai nolēma atņemt augstāko valsts apbalvojumu.

Jelgavas uzņēmējam **Gunāram Bubulim** būs jādodas uz Valsts prezidenta kanceleju, lai atdotu atpakaļ viņam 2016. gadā piešķirto IV šķiras Atzinības krustu. Tieši viņu atzinusi par vainīgu tīšā noziedzīgā nodarijumā.

Pulksteņi Latvijā jātūrpinā

grozīt divas reizes gadā

Pagaidām jautājums par sezonālās laika maiņas atcelšanu Eiropas Savienības valstīs ir atlikts uz nenoteiktu laiku. Speciālisti LTV raidījumam “4. studija” norādīja, ka pulksteņa griešana ir kaitīga veselībai no daudziem aspektiem un ieteica pirms pārejas uz vasaras laiku jau nedēļu vai divas iepriekš pamazām pielāgot savu miega ciklu gaidāmajam.

2018. gadā Eiropas Komisija ierosināja pēc 2021. gada 28. marsta pārtraukt ikgadējo pāreju uz

vasaras vai ziemas laiku, ļaujot ES dalībvalstim izvēlēties, vai pastāvīgi piemērot vasaras vai ziemas laiku. Tomēr pagaidām gala lēmums vēl nav pieņemts. “Mēs arī kā Latvija valdības limenī apstiprinājām, ka mēs esam gatavi atteikties no laika grozīšanas un palikt vasaras laikā,” uzsvēra Ekonomikas ministrijas pārstāvis Normunds Freibergs, piebilstot, ka arī tuvākajām kaimiņvalstīm būtu jāsaskaņo šī izvēle.

Latvijas paviljonā EXPO 2020 – stāsts par Latviju

11. martā, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) noslēdza līgumu par Latvijas nacionālā paviljona koncepcijas izstrādi un realizāciju izstādei EXPO 2020 Dubajā. Izstādi plānots atklāt šā gada 1. oktobrī, un tā norisināsies līdz 2022. gada 31. martam. (Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Par labāko piedāvājumu tika atzīts triju uzņēmumu apvienības projekts ar nosaukumu *SOIL*. Koncepcija paredz četrās dimensijās reālizētu risinājumu, kurā centrālais elements būs kūdra kā unikāls materiāls, kurš spēj savienot Latvijas vēsturi ar mūsdienām un nākotnes sasniegumiem.

LIAA direktors Kaspars Rožkalns: "Latvijas paviljonu EXPO 2020 vēlamies veidot kā stāstu par Latviju, no vēstures uz tagadni un nākotni. Kūdra ir ļoti simbolisks un Latviju raksturojošs materiāls. Tas radīs paviljonā īpašu auru un Tuvo Austrumu reģionam neierastu vidi. Ar šī piedāvājuma starpniecību mēs varēsim akcentēt valsts tēla vērības un sekmiņi prezentēt mūsu uzņēmumu piedāvājumu."

Latvijā atklāts Ugandas Covid-19 paveids

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra laboratorijā atklāts Ugandas jeb A.23.1 *Covid-19* paveids, kas lokāli izplatījies Liepājā, aģentūru LETĀ informēja Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra Zinātniskās padomes priekšsēdētājs Jānis Kloviņš. Viņš stāstīja, ka pirms divām nedēļām, vērtējot testu paraugu sekvenēšanas rezultātus, Ugandas vīrusa paveids tika identificēts triju cilvēku paraugos no 192 analizētajiem jeb 1,56%. Savukārt nūpat Ugandas paveids ir atrasts jau četros no 96 testu paraugiem jeb 4%. Visi šie saslimšanas gadījumi ir reģistrēti Liepājā, sacīja Kloviņš.

"Jau ir vērojams šī paveida pieaugums. Par Ugandas *Covid-19* paveidu pietrūkst datu, taču tas tiek uzskatīts par potenciāli bilstamu, jo plaši izplatījies Ugandā, kur dominē pār citiem Covid-19 paveidiem, kā arī ir izplatīts Lielbritanijā," stāstīja Kloviņš. Viņš gan piebilda, ka pāniku sēt nevajadzētu, jo šī paveida bilstamība vēl ir jānoskaidro. Tomēr ir jābūt ļoti piesardzīgiem, jo divu nedēļu laikā tā izplatība ir ievērojami palielinājusies, kas liek domāt, ka tas varētu būt lipīgāks, norādīja speciālists.

Reorganizē Vakcinācijas projekta biroju

Vakcinācijas projekta biroju kā Veselības ministrijas (VM) struktūrvienību likvidēs. Vienlaikus Nacionālajā veselības dienestā (NVD) tieks izveidota jauna struktūrvienība vakcinācijas projekta koordinācijai, informēja VM. Jaunajā struktūrvienībā NVD paspārnē finansiālā un cilvēkresursu kapacitāte tieks stiprināta, solīja VM. Līdzīnējējā Vakcinācijas projekta biroja darbinieki ir atlasīti konkursa kārtībā un turpinās projekta koordināciju NVD. Viņu atalgojums tieks noteikts saskaņā ar vienoto valsts pārvaldes atalgojuma sistēmu. Vakcinācijas projekta norisi ikdienā nodrošinās koordinācijas grupa, kurā būs iekļauti VM, NVD, Slimību profilakses un kontroles centra, Žāļu valsts aģentūras un citu VM iestāžu vadītie darbinieki un eksperti.

Vakcinācijas projekta rēgulāru pārraudzību nodrošinās Vakcinācijas projekta Rīcības komiteja,

kurū vadis veselības ministrs un kurā tieks aicināti darboties arī citu ministriju un organizāciju pārstāvji no Veselības aprūpes darba devēju asociācijas, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas.

"Dvēselu putenis" nesanēm "Oskara" nomināciju

katēgorijā "Labākā oriģinālmūzika".

Režisora Dzintara Dreiburga kinofilma "Dvēselu putenis" ar komponistes Lolitas Ritmanis mūziku neturpina dalību ASV Kinoakadēmijas balvas *Oskars* saņemējā, nesanēmot nomināciju katēgorijā "Labākā oriģinālmūzika". ASV Kinoakadēmija tiešraidē paziņoja nominantus minētajā katēgorijā, kur par uzvaru saņemties oriģinālmūzika no tādām kinolentēm kā režisora Spaiķa Lī kāra drāma *Da 5 Bloods*, režisora Deivida Finčera – *Mank*, režisora Lī Aizeka Čanga – *Minnari*, režisora Pola Grīngrasa *News of the World* un režisora Pita Doktera – *Soul*.

Vai Rīgā būs vēl viens mākslas mūzejs

Pjotrs Avens

Krievijas miljardieris un mākslas kolekcionārs Pjotrs Avens ieņādājies nekustamo īpašumu Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 19, ar mērķi nākotnē šajā namā izveidot nevalstisku latviešu un krievu mākslas mūzeju, aģentūru LETĀ informēja Avena pārstāvji.

Nams K. Valdemāra ielā 19

Zemesgrāmatas informācija liecina, ka Avena dibinātā labdarības organizācija *Aven Foundation* šā gada janvārī īpašumu par 3,65 miljoniem eiro iegādājusies no SIA *Celcius Properties*. Mūra īres nams Krišjāņa Valdemāra ielā 19 celts 1873. gadā, tā architekts bija Heinrichs Kārlis Šēls.

Avena privātā mākslas kollekcija tiek veidota vairāk nekā 25 gadu garumā. Viņam pieder 20. gadsimta sākuma krievu mākslinieku darbu privātkollekcija, tāpat arī vairākas citas kollekcijas. Starp tām ir arī padomju propagandas porcelāna kollekcija un Rīgas mākslas porcelāna un keramikas kollekcija. Viens no Rīgā iecērētā mūzeja mērķiem būs veicināt Latvijas porcelāna atpazīstamību, aicinot novērtēt tā unikālitāti un augstvērtīgo mākslinieisko kvalitāti.

*** Rīgas Baleta skolas audzēknei bronzas medaļa Starptautiskajā Baleta konkursā

15. martā, Rīgas Baleta skolas I kursa audzēkne *Keita Marija Bloma* ieguva bronzas medaļu Valentīnas Kozlovas Starptautiskajā Baleta konkursā (*Valentina Kozlova International Ballet Competition/ VKIBC*), informēja skolas pārstāvji.

Keita Marija Bloma

Konkurss no 8. līdz 15. martam norisinājās jau 10. reizi. Tradicionāli tas notiek Nujorkā, ASV, taču šogad tas notika tiešsaistē dažādās pasaules valstis Eiropā, Āzijā, Austrālijā, Dienvidafrikā, Dienvidamerikā, Ziemeļamerikā un Latvijā. Konkursa dalībnieku vērtējā kvalificēti un starptautiski pazīstami dejas eksperti tiešsaistē. Latviju konkursā pārstāvēja PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskolas" Rīgas Baleta skolas 5. klašēs audzēkne Aleksandra Treimanē un I kursa audzēkne Keita Marija Bloma. Finālā abas dalībnieces ir ieguvušas uzaicinājumus piedalīties meistarklasēs pasaules labākajās baleta skolās Londonā un Parīzē, kā arī Starptautiskajā baleta festivālā "Baleta zvaigznes Jūrmalā".

Jaunā Eirovīzijas dziesma turpina pagājušā gada temu

Samantas Tīnas Eirovīzijas dziesmas *The Moon Is Rising* vēstījums par spēcīgām sievietem ir līdzīgs tam, ko dziedātāja pērn vēlējās paust ar dziesmu *Still Breathing*, LTV raidījumā *Rīta Panorama* pastāstīja Tina. Mūziķe skaidoja, ka, strādājot pie jaunās dziesmas demo izstrādes, kas notika divu dienu ilgā dziesmu rakstīšanas nometnē, viņa klātesošajiem autoriem un producentiem jau sākotnēji norādījusi – ja reiz pērnajā gadā nesanāca šo stāstu izstāstīt uz lielās skatuves, tad šogad viņa gribētu temu turpināt.

Samanta Tīna

Dziesmas *The Moon Is Rising* autori ir Oskars Uhaņš (SKVR), Aminata Savadogo un Samanta Tīna. Skaidrojot dziesmas iecerī, Samanta Tīna raidījumā "Kā uzvarēt Eirovīzijā? Samantas Tīnas celš uz Roterdamu" sacīja: "Es gribu runāt par mums kā sievietēm, kuras ir dažādas. Mums katrai ir sava stāsts, bet mēs gribam būt šeit tādas, kādas mēs esam." Jaunā dziesma, kas pirmatskāņojumu piedzīvoja 12. martā, jau izpelnījusies dalītu reakciju no klausītājiem.

VĒSTNIECĪBU ZINĀS

KANADA. 15. martā Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums, vēstniecības padomniece Ingā Skrūzmane un vēstniecības lietvede Solvita Rakitko attālināti tikās ar Kanadas Latviešu centra Toronto Nākotnes plānošanas komiteju. Pirmā tikšanās bija veltīta Latvijas un Kanadas uzņēmējdarbības aktivizēšanai, izskatot iespēju veidot Latvijas uzņēmēju centru Toronto. Atklāta un augligā sarunā tika nolemts sadarboties ciešāk, lai veicinātu iespējas Latvijas uzņēmējiem attīstīt un paplašināt savas iespējas Kanadā, kā arī plašāk, sadarbībai pieaicinot arī citus interesentus.

KOREJA. Latvijas vēstnieks Korejā Āris Vigants darba vizītē apmeklēja Gimpo pilsētu. Vizītes laikā tika parakstīts saprāšanās memorāndums ar Gimpo Kultūras fondu, kas paredz sadarbību trīs izstāžu izrādišanā Gimpo pilsētā. Šie pasākumi notiks, atzīmējot Latvijas – Korejas Diplomātisko attiecību 30 gadu jubileju un veicinās kultūras apmaiņu ar Dienvidkoreju.

IZRAĀELA. 5. martā vēstnieks Aivars Groza kopā ar citiem EU valstu vēstniekiem un vēstniecību pārstāvjiem piedalījās Izraēlas piekrastes attīšanas operācijā *Beit Janai* plūdmalē netālu no Netārijas pilsētas, palidzot novērst lielāko dabas katastrofu Izraēlas vēsturē – novākt indigos naftas atkritumus no Vidusjūras piekrastes.

ANDORA. 12. martā Latvijas vēstnieks Spānijas Karalistē Māris Klišāns iesniedza akreditācijas vēstuli Andoras Firstistes valsts vadītājam – līdzprincipim Urgelas bīskapam, Viņa Ekselencē Žuanam Enrikam Vivesam Siciliam (*Joan Enric Vives Sicilia*), klūstot par Latvijas ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku Andoras Firstistē. Svinīgajā ceremonijā Seu de Urgelas (*La Seu d'Urgell*) pilsētā, Andoras līdzprincipa pili piedalījās arī Andoras ārlietu ministre Marija Ubača Fonta (*Maria Ubach Font*).

Apkopo renesances laikmeta skaņumākslas mantojumu Latvijā

Latvijas Universitātes Literātūras folkloras un mākslas institūta pētniece, mūzikoloģe Ilze Šarkovska-Liepiņa daudzu gadu garumā veikusi apjomīgu pētījumu un tā rezultātā izdevusi grāmatu "Latvijas mūzika renesansē: priekšvēstnesi, briedums, konteksti". Pētījums Latvijas Zinātņu akadēmijas vērtējumā atzīts par aizvadītā gada vienu no ievērojamākajiem sasniegumiem zinātnē.

Ilze Šarkovska-Liepiņa ar savu grāmatu

vārdi vai kādi mūzicēšanas fakti. To visu ir jāmēģina iekombinēt tādā lielākā gleznā," pastāstīja muzikoloģe.

Latvijā būs pieejama vēl viena televīzijas programma – TV4

Konkursā par tiesībām izplatīt televīzijas programmu bezmaksas zemes apraidei ir uzvarejis mediju uzņēmums SIA "4. vara". Tas līdz šī gada beigām iedzīvotajiem piedāvās iespēju skatīties jaunu programmu TV4, kurā galvenokārt plānots pārraidīt izzinoša un izglītojoša satura raidījumus dažāda vecuma auditorijām, informē Nacionālā elektronisko plāsas ziņas līdzekļu padome (NEPLP).

Zīnas īsumā

• Trīs Latvijas farmaceitiskie uzņēmumi - AS "Olainfarm", AS "Grindeks" un SIA "Pharmidea" – ar valsts atbalstu vēlas uzbūvēt rūpnīcu vākcinu pret *Covid-19* ražošanai, 10. martā Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas sēdē atklāja Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas valdes priekšsēdis un "Pharmidea" līdzīpašnieks Vitālijs Skrīvelis.

• Dabas skaitītāji, apsekojot Latvijas plāvas, iekšzemes un piekrastes kāpas, saldūdenus, alas, iežu atsegumus, purvus un mežus, četrās sezonās **kopumā atklājusi 52 jaunasugas**. Starp tām ir divas līdz šim Latvijā neastaptas augu sugas, septiņas sūnu, 12 kērpju, 15 glotsēnu un 16 sēnu sugas. Daļa jaunatklāto sugu ir retas ne tikai Baltijas, bet arī Eiropas mērogā.

• **Paaugstināta ziedputekšņu koncentrācija** gaisā palieina rīsku saslimt ar *Covid-19*. Pie šāda secinājuma nonākusi Minchenes Techniskās universitātes un Minchenes Helmholca centra pētnieku vadīta starptautiska zinātnieku grupa. Pētījumi liecina, ka ziedputekšņi var padarīt cilvēkus uzņēmīgākus pret dažām elpcelu vīrusu infekcijām neatkarīgi no tā, vai viņiem ir alergēja pret ziedputekšņiem.

Zīnas sakopojis P. Karlsons

JURIS
LORENCΣ

Politikā ir briži, kad sirds saka vienu, bet prāts – pavism ko citu. It īpaši jau cilvēkiem augstos, atbildīgos amatos. Marta sākumā Eiropas Parlamenta deputāti aizklātā balsojumā atnēma tiesisko imūnītati savam kollēgim, vienam no katalānu neatkarības kustības līderiem Karlesam Pudždemontam (*Carles Puigdemont*). No 705 deputātiem 400 balsoja “par”, 248 – “pret”, bet 45 deputāti atturējās. Tā kā balsojums bija aizklāts, tautas pārstāvju patiesās simpātijas mums nav zināmas. Vienīgi deputāts no Latvijas Roberts Zīle, kurš pārstāv Nacionālo apvienību, savā *twitter* kontā @robertszile 9. martā ierakstīja: “Diemžel EP vairākums atbalstījis katalānu līderu imūnītātē atcelšanu. Tādējādi politiskie bēgli kļūst par reālītāti arī ES iekšienē – savienībā ar visai divkosīgu izpratni par likuma varu un pašnoteikšanos. Nemot vērā nesenās vēlēšanas un katalānu vēlmi pēc tās, šis ved strupceļā.”

Tātad auksts politisks aprēķins šoreiz izrādījās svarīgāks nekā izpratne par taisnīgumu. Kā sakā Zīle – divkosība. Es vēl piemētnātu – dubultie standarti. Žīmīgi, ka Eiropas Parlamenta balsojums sekoja tikai dažas nedēļas pēc 14. februārī notikušajām Katalonijas parlamenta vēlēšanām, kurās reģiona neatkarības atbalstītāji guva pārliecinošus panākumus. No 135 Katalonijas parlamenta deputātu vietām vienam tagad ir 74. Lai gan territorijas ziņā Katalonija ir divas reizes

mazāka par Latviju (32 000 kvadrātkilometru), tās iedzīvotāju skaits ir visai prāvs – 7,7 miljoni. Neatkarīga Katalonija būtu “vīdeja” Eiropas valsts, līdzīga Niederlandei, Belģijai vai Sveicei. Notikumiem Katalonijā ir lielas parallelēs ar Latvijas jaunāko laiku vēsturi. 1932. gadā izveidoto Katalonijas autonomiju 1939. gadā likvidēja diktators Franko. To atkal atjaunoja 1977. gadā, divus gadus pēc Franko nāves. Taču katalānu tauta savās prasībās pēc pilnīgas neatkarības vēlējās iet tālāk. Iedvesmojoties no “Baltijas ceļa”, 2013. gada 11. septembrī 400 000 cilvēku piedalījās akcijā “Katalonijas ceļš”, sadodoties rokās un izveidojot 400 kilometrus garu cilvēku kēdi. Latviesu komponista Mārtiņa Brauna dziesma “Saule, Pērkons, Daugava” (katalānu versijā “Ara és l' hora” jeb “Tagad ir laiks”) 2014. gadā tika pasludināta par Katalonijas neatkarības kustības himnu.

Sis “Tagad ir laiks” pienāca 2017. gada 1. oktobrī. Katalonijā notika referendums, kurā piedalījās 43 % no aptuveni 5,3 miljoniem balsstiesīgo. Šajā balsojumā 90 % vēlētāju atbalstīja atdalīšanos no Spānijas. Nelielais balso-tāju skaits skaidrojams ar to, ka Spānijas varas iestādes visiem spēkiem centās kavēt referendumu norisi. Ceturta daļa iecirknū tika slēgti. Sadursmēs ar policiju traumas guva ap 1000 cilvēku, pārvarsā no gumijas lodēm. Internets bija pilns ar fotografijām – vienā pusē rokās saudevušies dzie-

doši cilvēki, ziedi un karogi, otrā – melnos tērpos un ķiverēs tērpupes drošības iestāžu darbinieki. Tas viss ļoti atgādināja skatus, kādus nesen varēja vērot Baltkrievijas un Krievijas pilsētu ielās. Komentējot Katalonijas referendumu, toreizējais Eiropas Komisijas prezidents Žans Klods Junkers izteicās: “Eiropas Komisija akceptēs Katalonijas neatkarību tikai pēc tam, kad to tiesiski būs apstiprinājušas Spānijas varas iestādes.” Bet Spānijas centrālās valdības attieksme ir zināma – nekādu neatkarību! Katalonijā notiekošais ir noziegums pret vienoto valsti! Cik pazīstami vēstījumi! Kaut kas līdzīgs Atmodas laikā skanēja no Maskavas.

Tomēr represijas katalānu neapturēja, un 2017. gada 27. oktobrī Katalonijas parlaments ar balso vairākumu (70 balsis no 135) pasludināja Katalonijas Republikas neatkarību. Spānijas centrālā vara referendumu un Katalonijas parlamenta balsojumu neatzina. Tajā pašā dienā Spānijas Senāts nobalsoja par tiesas pārvaldes savu valstī var pieprasīt ari Donbasā dzivojošie krievi. Bistams precedents!

Latvijas nostāja Katalonijas jautājumā mainās līdzi laikiem. Ja 1990. gadu sākumā Tautas Fronces vai LNNK politiķiem jautātu, ko viņi domā par Katalonijas neatkarību, tad atbilde visdrīzāk skanētu – “esam par”. Šodien vismaz oficiālā Latvija klusē. Jo Latvija kopā ar Spāniju atradas NATO un ES, mūsu valstī uzturas Spānijas kaļavīri. Reālpoli-

ktika, ar kuŗu Latvijai jārēķinās. Diemžel šodienas pasaule tā iet roku rokā ar dubultstandartiem. Rietumi, kas dēvē Baltkrieviju par “Eiropas pēdējo diktatūru” un pakļauj to sankcijām, vienlaikus uztur lieliskas attiecības ar teokratisko Saūda Arabijas režīmu. No Rietumu vērtību viedokļa raugoties, tā ir mežonīga valsts, kur pilsētu laukumos joprojām cērt galvas, nomētā ar akmeņiem sievietes un par zādzību amputē rokas. Bet karalistei ir nafta! Daudz naftas, un tas liek pievērt acis uz visu! Savukārt Vācija izliekas kurla, kad tiek minēti argumenti pret “Nordstream 2” gāzes vada būvniecību.

Vai Katalonijas neatkarība būtu ieguvums Eiropai? Ja uz Eiropas Savienību raugāmies kā nacionālu valstu savienību, tad jā. Bet ja ar Eiropu saprotam “Eiropas savienotās valstis”, tad jauna neatkarīga valsts ir spiekis kontinenta integrācijas riteņos. Patiesībā šis jautājums ir neētisks, ne mums par to spriest. Ja kāda tauta patiesām vēlas neatkarīgu valsti, tā ir to pelnījusi un agrāk vai vēlāk savu mērķi sasniegs. Varas iestāju represijas un aresti, tāpat brīdinājumi vai pamudinājumi no ārpusēs šo procesu var ieteikmēt, bet ne pilnībā apstādināt.

Neraugoties uz globālizāciju, neatkarīgo valstu saime turpina pieaugt. 1900. gadā pasaules karte bija 78 neatkarīgas valstis, 1950. gadā – 89, bet 2021. gadā – jau 195. Tātad vēstures vējš pūs Katalonijas burās.

KĀRLIS
STREIPS

Trešdien, 10. martā, *Twitter* parādījās ieraksts no veselības ministra Daniela Pavļuta: “Šodien virknē vakcinācijas kabinetu nav piegādātas vakcīnas. Man ļoti zēl, un es no sirds atvainojos par šo situāciju. Mūs ir pievīlis vakcīnu piegādātājs *Oribalt*, ir kaut kāda nesaprāšanās vai neizdarība (to noskaidrošu), par vakcīnu piegādes grafiku ar Slimību profilakses centru. Risinām.”

Oribalt ir zāļu, medicīnas preču un citu vielu vairumtirdzniecības, mazumtirdzniecības un logistikas uzņēmums. Nākamajā dienā pēc ministra *tvīta*, *Oribalt* izplatīja paziņojumu, ka ligumu par vakcīnu izplatīšanu Veselības ministrija bija parakstījusi tikai devītā marta pēcpusdienā, piebilstot, ka 10. datumā uzņēmums piegādās vakcīnas uz Tukumu, Jūrmalu, Cēsim, Siguldu, Inčukalnu un vairākiem vakcīnu centriem Rīgā, bet 11. datumā – uz 24 dažādām pilsētām Latvijā. 11. marta rītā ministrs Pavļuts televīzijas intervijā teica, ka darbs notika pie ligumattiecību pārtraukšanas ar *Oribalt* un tās arī tika pārtrauktas. Un vēl – *Oribalt* pārstāvis sarunā 10. martā plkst. 17.30 neesot varējis skaidri pateikt, kāds būs tālākais vakcīnu izplatīšanas plāns. Viņš arī aiz-

rādīja – ja ministrija vēlas runāt par alternatīvām, tad tas būs jādara nākamajā rītā, jo... tobrīd jau bija beigusies darba diena! Pilnīgi piekrītu, ka tas nu šai ārkārtas situācijā nav pats labākais no argumentiem, turklāt 10. datumā taču *Oribalt* sāka izplatīt vakcīnas, tātad – ja *Oribalt* turpināja vakcīnas izplatīt arī nākamajā dienā, tad acīmredzot vismaz tobrīd neuzskatīja, ka līgums lauzts. Komentāra rakstīšanas brīdī 14. martā tas ir lauzts, un kamēr ministrija organizējaunu iepirkumu procesu, vakcīnu izplatīšana uzticēta diviem pagaidu uzņēmumiem.

Lai tā būtu. Nopietnāks tomēr ir jautājums par faktu, ka attiecībā uz vakcinēto iedzīvotāju procentu mūsu valsts Eiropā ir otrajā vietā no apakšas, visi Bulgārijas. Kopš pagājušā gada beigām Veselības ministrija ik pārī dim ir palielījusies, ka šodien, lūk, saņēmām tūkstoši vakcīnu, citudien atkal pāris tūkstošus. Visos gadījumos tās ir bijušas vakcīnas, kurām ir vajadzīgas divas devas, tātad vakcīnējamā cilvēku skaits ir uz pusi mazāks.

11. martā veselības ministrs *Twitter* atzīmēja faktu, ka Eiropas Zāļu aģentūra bija autorizējusi jaunas vakcīnas izmantošanu no uzņēmuma *Johnson&John-*

son: “Mūsu vakcīnu portfeli ir 841 414 vakcīnu devu, kas pie tiekamas... 841 414 cilvēku vakcīnēšanai!” Jā, *Johnson&Johnson* vakcīnai ir vajadzīga tikai viena doza, turklāt, atšķirībā no iepriekšējām, tā nav jāglabā ārkārtīgi un pat ārprātīgi aukstās temperatūrās. Taču uzmanīgu manadarīja minētā *tvīta* tālāk rakstītais: “Piegādes no aprīļa līdz gada beigām.”

Ja pirmās *Johnson&Johnson* vakcīnas pienāks 1. aprīlī, tad tas taču nozīmēs, ka katru mēnesi būs pieejamas mazliet vairāk par 93 tūkstošiem devu. Latvijā dzīvo 1,93 miljoni cilvēku, un līdz šim ar visu kavēšanos uz 13. martu (jaunākie dati komentāra rakstīšanas dienā) vakcinēti bija 78 956 cilvēki. Veselības ministrija visai bravūrīgi sola, ka sākot ar aprīli, nu, tik būs! Latvijas Vakcīnācijas centrs (par kura dārgumu un lietderību lauzti daudzi šķēpi) pagājušajā nedēļā stāstīja, ka visā Latvijā būsot vakcīnācijas centri, lai katru nedēļu varētu potēt desmitiem tūkstošus cilvēku. Ministru prezidents Krišjānis Kariņš attiecībā uz šim ceļām, ir teicis: “Tas viss izskatās labi. Bet Dievs nedod, ka atnāk vakcīnas, un mēs tās nevarēsim izpotēt!”

Te ir tāds dzīvosim – redzēsim moments. Latvijas valdība nevienmēr ir bijusi pašos efektivitātes kalngaloši. Attiecībā uz koronavīrusu tas ir skaidri redzams šādā paziņojumā interneta portālā *Delfi* par cilvēkiem, kuri savulaik pierakstījās uz vakcīnu portālā *Manavakcīna.lv*. Kā atklājies, *manavakcīna.lv* iespējas ir ļoti ierobežotas, tāpēc ievadītie dati par tūkstošiem cilvēku, kas pieteikušies vakcīnai vecumā grupā 70+ neesot savietojami automātiski. Tas ir diezgan liels manuāls darbs.

Neesot savietojami automātiski? 21. gadsimta otrajā desmitgadē, un neesot savietojami automātiski? Vai par to kāds padomāja, pirms izveidot šo sistēmu un tad to izbažūnēt pa visu valsti? Un vēl jo vairāk – mūsu valstī netrūkst datoru un informācijas sistēmu spožu ekspertu, kuri pavisam noteikti būtu varējuši izveidot sistēmu, kuri dati tomēr ir “savietojami automātiski.” Nupat bija 32. gadadiena pirmajam pieteikumam kādā Lielbritānijas laboratorijā par to, kas ar laiku kļuva par internetu. Un joprojām mūsu valsts ar šādām lietām netiek galā.

Procesā nupat arī ir parādījies sprungulis. Sāka parādīties ziņas, ka atsevišķiem cilvēkiem pēc

Katalonija un vēstures vējš

LAIKS

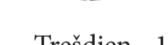
tika, ar kuŗu Latvijai jārēķinās. Diemžel šodienas pasaule tā iet roku rokā ar dubultstandartiem. Rietumi, kas dēvē Baltkrieviju par “Eiropas pēdējo diktatūru” un pakļauj to sankcijām, vienlaikus uztur lieliskas attiecības ar teokratisko Saūda Arabijas režīmu. No Rietumu vērtību viedokļa raugoties, tā ir mežonīga valsts, kur pilsētu laukumos joprojām cērt galvas, nomētā ar akmeņiem sievietes un par zādzību amputē rokas. Bet karalistei ir nafta!

Daudz naftas, un tas liek pievērt acis uz visu! Savukārt Vācija izliekas kurla, kad tiek minēti argumenti pret “Nordstream 2” gāzes vada būvniecību.

Vai Katalonijas neatkarība būtu ieguvums Eiropai? Ja uz Eiropas Savienību raugāmies kā nacionālu valstu savienību, tad jā. Bet ja ar Eiropu saprotam “Eiropas savienotās valstis”, tad jauna neatkarīga valsts ir spiekis kontinenta integrācijas riteņos. Patiesībā šis jautājums ir neētisks, ne mums par to spriest. Ja kāda tauta patiesām vēlas neatkarīgu valsti, tā ir to pelnījusi un agrāk vai vēlāk savu mērķi sasniegs. Varas iestāju represijas un aresti, tāpat brīdinājumi vai pamudinājumi no ārpusēs šo procesu var ieteikmēt, bet ne pilnībā apstādināt.

Neraugoties uz globālizāciju, neatkarīgo valstu saime turpina pieaugt. 1900. gadā pasaules karte bija 78 neatkarīgas valstis, 1950. gadā – 89, bet 2021. gadā – jau 195. Tātad vēstures vējš pūs Katalonijas burās.

Stāsta turpinājums

KĀRLIS
STREIPS

AstraZeneca vakcīnas radušas veselības problēmas, proti, tromboflebiķa pazīmes. 14 Eiropas valstīs nolemts uz nedēļu vai divām pārtraukt minētās potes izmantošanu. Mediju ziņojumos atradušās šādu atzinumu: “Līdz šim nav pierādījumu par vakcīnu bīstamību.” Un – “līdz šim Latvijā nav apstiprināts neviens ziņojums, kurā norādītie veselības traucējumi līdzinātos citās Eiropas Savienības valstīs zinotajiem saistībā ar trombu signālu.” Zāļu valsts aģentūra norādījusi, ka veselības sarežģījumi, tostarp trombu veidošanās, var tikt novēroti iedzīvotāju vidū dažādu iemeslu dēļ, neatkarīgi no zāļu lietošanas vai vakcīnācijas.” Komentāra rakstīšanas brīdī, 16. marta agrā rītā, Latvijā bija 52 504 cilvēki, kuri saņēmuši *AstraZeneca* vakcīnu, 28 gadījumos abas nepieciešamās devas. Latvijas Veselības ministrija un infektologijas speciālisti apgalvo, ka viņiem nav iemesla īpaši satraukties, ja rādās, ka ir smagākas blaknes, vajag vērsties pie ģimenes ārsta, bet tā tas ir visos gadījumos.

Saproitu, arī medicīnā drošība ir būtiska, bet šķiet kaitinoši, ka ar visām pārējām jau minētajām likstām ar vakcīnēšanas procesu, tagad šī iemesla dēļ būs nedēļas vai divu nedēļu pārtraukums.

JURIS
KALNIŅŠ

Jānis Kalniņš neapšaubāmi ir tas Latvijas mūzikis, kurš vis-sekmīgāk izveidoja savu "otru dzīvi" mūzikā pēc Latvijas atstāšanas pēc Otrā pasaules kara. No tiem vairāk nekā 150 profesionālajiem mūzikiem, tostarp 26 komponistiem, kuri pēc mūzikologa Dr. Arnolda Klotiņa ap-lēsem grāmatā "Mūzika okupācijā", devās bēglu gaitās. Kalniņam bija varena karjera arī Kanadā, un par to to liecina 1984. gada Nūbransvikas (New Brunswick) provinces balva – "Award for Excellence in the Arts", un goda doktora grads Mount Allison universitātē, kuŗa pastāv kopš 1840. gada.

Jāņa Kalniņa ierašanās Kanadā ir arī skaists milestības stāsts. Jānis un Hermīne satikās 1945. gadā Libekā, drīz iemilējās un sāka plānot, kā pamest nometnes dzīvi. Hermīne saņēma piedāvājumu strādāt, kā Kalniņš raksta, "kādā skroderniecības uzņēmumā" Montréālā, un tur ieradās 1948. gada Lieldienās. Tenors Mariss Vētra (pirmais Jāņa Kalniņa operas "Hamlets" titulvaronis) jau bija Kanadā kopš 1946. gada un palīdzēja jauniebraucējiem. Kopā ar Latvijas Nacionālās operas baritonu Teodoru Brīltu, Kalniņa draugu un arī otrā operas "Hamlets" ie-studējuma dalībnieku, viņi sa-gādāja Kalniņam ielūgumu kal-pot Frederiktonas (Fredericton) St. Paul United Church draudzē, kur ērgēlnieks bija nesen no-miris. Gaidot Jāni, Hermīne raksta: "... es milu, milu un vēlreiz bezgalīgi milu tikai un vienmēr Tevi!" Atbildē Jānis tikpat kaislīgi: "Es šodien zinu, ka es tā ne-biju milējis ne reizi savā mūžā –

kā šoreiz... Tu, vienīgi Tu, būsi tā, kas mani visādi un vienmēr sapratīsi." Kalniņš ieradās Frederiktonā 1948. gada 1. augustā un tūlit devās pie ērgēlēm, kurās bija jaunas un varenas. Pie šīm ērgēlēm Kalniņš nospēlēja vismaz 3160 dievkalpojumus! 1948. gada 6. septembrī pāris nosvi-nēja kāzas.

Jānis neiedomājās, ka dzīve Kanadā būs tik gara. 1948. gadā viņš rakstīja par topošo kopējo dzīvi: "Par nožēlošanu, neticu, ka nodzīvošu vēl 43 ga-dus." Kalniņš Kanadā pa-vadīja 51 gadu. Liktenīgi,

Hamlets un Gertrūde – Ma-
riss Vētra un Ānna Ludiņa

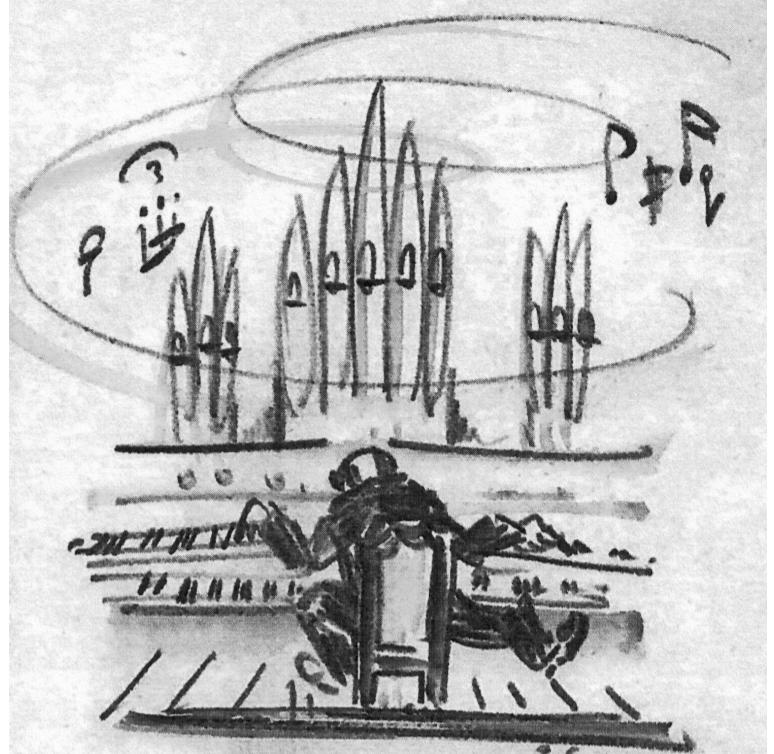
Ar Hermīni kāzu dienā

Skolotāju kolledžā ar audzēknēm

ar Hermīni Kalniņu viņš bija precējies tiesi 43 gadus.

Bija sācies latviešu spēcīgais iespaids Austrumkanadas akadēmiskās mūzikas dzīvē. Bez ag-rāk pieminētajiem Vētras un Brīlta arī diriģents Alfrēds Štrombergs, vēlāk Kanadas Nacionālās operas – Canadian Opera Company - diriģents, vijolnieks Jānis Kalējs, savulaik Acadia universi-

Bet es uz FREDRIKTONU braucu,
Tur būsu tālāk trimdinieks.
Es operai ardievas saucu
Un klūstu atkal – ērgelnieks!

tates mūzikas fakultātes dekāns, un viņa kundze Felicita – pianiste.

Kalniņš dibināja (un diriģēja) trīs orķestrus. 1951. gadā Kalniņš uzsāka mūzikas pedago-ga darbu būdams profesors New Brunswick Teachers' College, kur mācīja lidz 1971.gadam.

Bet visu šo laiku Kalniņš tur-pināja arī komponēt. No viņa 378 darbiem – lieliem un ne tik lieliem – 240 tapa Kanadā. (Vis-lielkie darbi – trīs operas un divi baleti bija tapuši Latvijā.) Liels skaits – 124 kompozīcijas no Kanadā radītajiem 240 skañ-darbiem tika sarakstītas latviešu auditorijai: veltījumi koziem,

ar Kalniņu ir gandrīz 50 gadu starpība, un attālums no Toronto – 1000 km. Visspīgtāk atceros jubilejas koncertu 1984. gadā, kuŗā piedalījās visi Toronto koři. Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanadā bija pasūtinājusi klaviešu kvartetu tieši šim kon-certam, un biju pagodināts izpildīt pasaules pirmatskanojumu "Omām" ar vietējiem līdzīga ga-dagājuma Toronto puišiem, to-starp Arturu Jansonu un Pēteri Zariņu.

Nevaru vēlreiz nepieminēt Kalniņa slaveno humoru. Pieņem-šanā pēc koncerta Kalniņam pa-sniedza aploksnī. Pateicoties, viņš sāka runāt par dzīvniekiem, un nobeidza, sakot: "Man patīk visādi dzīvnieki, visādi lopi, sevišķi envelopi."

35 gadus vēlāk gadījās atrast Kalniņa 1945. gadā tapušā vijoł-koncerta notis, kas bija cietušas kādā pagrabā gandrīz 60 gadus. Pa to laiku Arturs Jansons bija uzdienējis par Toronto Latviešu Koncertapvienības valdes priek-sēdi, un es kalpoju XV Latviešu Dziesmu un deju svētkiem. Nolēmām šo "jauno" koncertu ierakstīt, un izdevās Dziesmu svētkos atklāt "Canadian Amber" – CD, kuŗā arī atrodas Kanadas dūžu Tālivalža Keniņa un Iman-ta Ramiņa skañdarbi.

Kanadas latvietis Kalniņa bio-grafs Alfons Kalns Jāni Kalniņu raksturoja šādi: "Jānis Kalniņš dzima latvietis, bija kanadietis pēc izvēles, bet turpināja arī pēc izvēles būt dedzīgs latvietis."

2001.gadā Jāņa un Hermīnes Kalniņu pelnī tika pārbedīti Meža kapos. 2022. gada 13. jan-vārī, pēc 87 gadiem viņa izcilā opera "Hamlets" atgriezīsies Rīgā uz LNO skatuves. Latvijas Nacionālās operas ġilde Amerikā aktīvi atbalsta šo projektu. Tuvāka informācija operas ġildei mājaslapā: www.lnogasv.org

Jāņa Kalniņa atgriešanās

Stiprinām pamatus un veidojam vēsturi

Sabiedriskā darbiniece Iveta Grava intervijā Ligitai Kovtunai

"No bērniņas esmu redzējis un sapratis, cik svarīgi ir Dziesmu svētki latvietības, sabiedrības un kultūras uzturēšanai ārpus Latvijas," teica PBLA Kultūras fonda priekšēdis Juris Ķeniņš un ierosināja izveidot īpašu Dziesmu svētku nozari fonda paspārnē. Tevi izraudzīja par šīs nozares vadītāju. Tavā "kontā" jau ir vairāki atbildīgi sabiedriskie amati – Latvijas Nacionālās operas ģildes viceprezidente, Latviešu Dziesmu un deju svētku fonda ASV priekšēža vietniece, Kultūras biedrības TIILTS valdes locekle. Ko tev nozīmē šīs jaunais amats?

Kā ikviens jauns amats, vispirmām kārtām lielu atbildību un pienākuma apzināšanos. Arī daudz vairāk darba, lai arī ļoti interesanta. Un ja jau vadītāja – tas saistās ar atbildību un pienākumu pret tiem cilvēkiem, ar kuriem kopā būs jāstrādā. Tas nozīmē – motivēt un aizraut arī viņus, jo viens pats jau neko neizdarīsi. Sākot kaut ko jaunu, tas arvien ir izaicinājums. Mūsu komanda pirmoreiz tikās aizvadītā gada 1. (Austrālijā – 2.) novembrī PBLA organizāciju kultūras nozaru un Dziesmu svētku organizāciju vadītāju sapulcē, lai lemtu, vai šāda "jumta organizācija" vispār ir vajadzīga, un, ja ir, ko un kā darīsim, lai īstenotu mums uzticētos lielos mērķus (*Laiks* un *BL* par to vēstīja nr. 9. – L.K.). Lielā vienprātībā pēc četru stundu apspriešanās šiem laikiem raksturīgajā *zoom* formātā nolēmām – vajag! Tā tapa Dziesmu svētku forums. Turklat izrādās, ka ir tik daudz, ko darīt. Pēc tam katrs no apsriebes dalībniekiem uzrunāja savas organizācijas valdi ar aicinājumu izraudzīties pārstāvus jaunās organizācijas padomei. Un atkal lielā vienprātībā tika izraudzītas darbojošas personas. "Sniega lavīna" bija sakustējusies! Tātad mūsu nozarē, kurā darbosies – no Kanadas Juris Ķeniņš un Arturs Jansons, no ASV – Valda Grinberga, Pauls Berkolds un Aivars Osvalds, kurš pārstāvēs Latviešu Dziesmu un deju svētku fondu, no Brazilijas – Renāte Albrechta, no Austrālijas – Ilze Lībeka. Eiropu pārstāvēs ELA Kultūras nozares vadītāja Lelde Vikmane (Francija) un Lilija Zobens (Anglija), kurā ir arī pārstāvē Latvijas Dziesmu svētku mākslinieciskajā padomē. Visi apveltīti ar lielu energiju un vēlēšanos darboties. Sēdēs turpina piedalīties arī dibinātāji.

Jau decembra sākumā nosūtījām PBLA valdei vēstuli ar lūgumu mūs uzņemt PBLA struktūrā. Un tā nonācām PBLA paspārnē.

Līdztekus tapa vēl viena aktīva vienība – Koņa darba grupa. Aicinājām koņa mūzikas speciālistus diasporā apzināt un gluži konkrēti – ieteikt 10 trimdas komponistu dziesmas, kas varētu skaitēt lielajā Latvijas Dziesmu svētku programmā. Precīzāk – tās trimdas komponistu dziesmas, no kurām varētu izvēlēties, Noslēguma koncerta repertuāru saistādot. Bet varbūt arī citos koņmūzikas koncertos. Tapa saraksts ar 87(!) dziesmām. Ko nu darīt?

Itin visas ir tik skaistas, un kurš gan ir tiesīgs sastādīt "zelta fondu" no 10 dziesmām?! Tagad darba grupa mēģina "reducēt" uz 15 – 18 dziesmām, ko tad sūtīsim ar ieteikumu Latvijas Nacionālajam kultūras centram.

Latvijā notika aptauja par dziesmām, ko koristi vēlētos dziedāt...

Mēs plašāku aptauju nerikojām, bet aptaujājām mūsu koņa mūzikas speciālistus. Piedāvāsim viņu ieteiktās 15 – 18 dziesmas, bet nekur nepazudis arī pārējās ieteiktās dziesmas, jo turpināsim papildināt dziesmu sarakstu. Tā viens darbs ved pie otra. Varbūt

Minesotas svētkus. Runājot par dziesmu svētkiem ārpus Latvijas, kalendārs ir intensīvs – šā gada decembrī plānotās Kultūras diejas Austrālijā (Sidnejā) notikšot, 2022. gadā arī *Eslingena* – 75, 2023. gada vasarā, tātad lielie svētki Latvijā, bet 2024. gadā pat divi Dziesmu svētki – Kanadā un Anglijā (Līdsā). Būtu tiešām lieлизki, ja visi šo svētku rīkotāji tiktos un apmainītos pieredzē – tas, lūk, ir vēl viens konkrēts mūsu jaunās "jumta organizācijas" uzdevums – sapulcēt arī viņus. Līdzās galvenajam – sadarbībai ar Latvijas Dziesmu un deju svētku rīkotājiem.

Iveta Grava: "Ar lielām cerībām par iespēju tikties 2022. gada 13. janvārī aicinu ikvienu uz Rīgu, lai būtu kopā šai pirmizrādē, kas tiešām pacilās mūsu latvisko pašapziņu. Sakārtosim savus Latvijas apmeklējuma plānus, iezīmējot šo datumu! Varbūt mūs sagaidīs tikpat skaista, balta, sniegota diena kā šogad janvārī..."

taps īpašs koncerts ar dziesmām, kas visbiežāk dziedātas trimdas Dziesmu svētkos, dziesmu un kultūras dienās. Iepriekšējos lielajos Dziesmu svētkos Latvijā pasaules latviešu koņu koncerts jau bija, varbūt tomēr derētu arī turpmāk. Bet tas ir jājautā pasaules latviešu koņu vadītājiem un dziedātājiem, kurus 27. martā aicināsim uz virtuālo tikšanos.

Vai arī Minesotas Dziesmu svētki 2022. gadā ir jūsu rūpju lokā?

Viss iet roku rokā – šo svētku Rīcības komitejas priekšēdis Ansis Vīksniņš ir Dziesmu un deju svētku fonda valdē. Turklat – fonds jau finansiāli ir atbalstījis

mūsu Baltā nama skatuves, kur tā pēdējo reizi skanēja pirms 78 gadiem un 8 mēnešiem. (Pēdējo reizi "Hamlets" te skanēja 1944. gada 13. maijā). Ir tapusi interesanta režīja – kā laika tuneli tā vijas cauri Šekspira laikam, cauri 30. gadiem Latvijā ar latviskiem elementiem un aizejot līdz mūsdienām, jau pieskaroties globālākām tēmām. Skatuve būs ieturēta ledus baltos tonos. (Režisore izrādei – Kristīne Vuss.) Tapušas skatuves tērpu skices (māksliniece Kristīne Pasternaka), skatuviskais ietērps (mākslinieks Andris Egliņš). Konceptcijas ietvarā skatuves mākslinieki jau strādā pie savām lomām, rosīgāks darbs sāksies rudeni. Ar lielām cerībām par iespēju tikties 2022. gada 13. janvārī aicinu ikvienu uz Rīgu, lai būtu kopā šai pirmizrādē, kas tiešām pacilās mūsu latvisko pašapziņu. Sakārtosim savus Latvijas apmeklējuma plānus, iezīmējot šo datumu! Varbūt mūs sagaidīs tikpat skaista, balta, sniegota diena kā šogad janvārī...

Mūsu opernamā ir tradīcija rīkot sarunas pirms pirmizrādes. Vai tādas arī būs?

Noteikti, turklāt padarot tās par svētkiem. Divas dienas pirms pirmizrādes plānotas sarunas un tikšanās ar izrādes veidotājiem mūsu Baltajā namā, kā teica komponiste Dace Aperāne, "pulcējoties no pasaules Rīgā, ar ie-spēju piedzīvot latviešu mūzikas vēstures veidošanu."

Runājot par "vēstures veidošanu", šis varētu būt ļoti izdevīgs brīdis ieskatīties arī savos privātajos archīvos un atmiņu apcirkļos, lai pievienotos šobrīd diasporā aktuālajai temai par trimdas archīvu mājupceļu.

Noteikti! Bostonā, kā zināms, dzīvo Ādolfa Kaktiņa, 1936. un 1943. gada "Hamleta" iestudējuma Karaļa lomas izpildītāja mazdēls. Cīkārt interesantas vēstures saiknes uzzinām gluži nejauši, kā man tas gadījās, piemēram, ar stāstu par Elzu Žebranskai, izcilu latviešu operas zvaigznai, kurā jau 1941. gadā dziedāja Nujorkas Mētropolitana operā. Arī viņas radinieku mājā glabājas daudz foto un vēsturisku dokumentu, kam tiešām jāatrod celš uz Latviju. Kā teikts: "Kas pagātni pētī, tas nākotni svētī"... Katrā ziņā mēs uzrunāsim, vāksim un apkoposim atmiņas, kas saistītas ar šo "vēstures veidošanu". Gatavošanās "Hamleta" pirmizrādei varētu būt labs stimuls.

Bet par financēm?

Ģilde uzlika augstu latīnu – cilānam mērķim savākt dāsnu ziedoju – 200 tūkstošus dolaru. Esmu priecīga darīt zināmu, ka esam pāri 50%, par ko liels, liels paldies ikvienam ziedotājam! Bet ceļā vēl nav galā, tāpēc aicinu ikvienu mums pievienoties, atbalstot pasaules meistardarbu – J. Kalniņa opera "Hamlets" atdzīmšanu uz mūsu Baltā nama skatuves!

Maksājumu var veikt, sūtot čeku uz Latvian National Opera Guild, Inc. c/o Maris Lapins, 29 East Gate, Manhasset, NY, 11030-3423, vai maksāt ar kreditkarti www.lnogasv.org/donate/

Atbalstītāju vārdi, kuŗu kopējais ziedojuums līdz operas *Hamlets* pirmizrādei 2022. gada sasniegis 500 US\$, tiks pieminēti izrādes programmiņā. Ja kopsumma sasniegis \$1000 US, – Jūs saņemset visus "Cēlojums uz operu *Hamlets*" piedāvājumus. Ar ziedojuumu var godināt un pieminēt kādu, kam latviešu kultūra un sabiedriskā darbība bija īpaši nozīmīga. Daudzi uzņēmumi mēdz papildināt darbinieku ziedojuimus organizācijām ar savu devumu, *matching grant*. To ir iespējams darīt arī Ģildes atbalstam. Ziedojuumi LNOG ir atvelkami no ienākumiem, ASV nodokļus apreķinot. www.lnogasv.org

Kad 2011. gadā Rīgā posāmies uz citu Ģildes "lielo projektu" – Bruno Skultes operas "Vilkaču mantiniece" pirmizrādi, Latvijas mūzikas kritiķe nr. 1 Inese Lūsiņa vienkāršā sirsniņā teica: "Loti, ļoti gribas, lai izdots!" Šobrīd varu teikt to pašu, bet – ko darīt, lai "Hamlets" ilgāk turētos mūsu Opernama repertuārā? To jautāju tev arī kā cilvēkam, kas savulaik strādājis Latvijas Nacionālajā operā.

Ja būs laba izrāde, būs arī skātītāji. Bet mārketingi, patīk šis vārds, vai nepatik, būs vajadzīgs. Izrādi ir jāprot atbilstoši "ie-tērp", lai ieinteresētu klausītājus pasaulei. 1936. gadā tas gandrīz izdevās, mums šis darbs ir jāturpina. Rīgā to skatīties vietējā publīka un tūristi, un noteikti nākotnē to cerams piedzīvāt arī plāšā – digitālajās vietnēs ARTE un *Operavision*, ko skatās visā pasaulei. Bet, kā ieinteresēt, teiksim, kānadišu opermiljus? Jānis Kalniņš taču ir arī "vīnējais" komponists?

Kā pati, būdama mūzikē – arfiste, koņu dziedātāja – remde izsalkumu pēc mūzikas šajos laikos? Kas tavā mājā skan "fonā"?

Nu, neskan man mājās "fonā" nekas, bet ar lielu prieku pēc padarītiem darbiem vakaros mēdzu klausīties Hendeli, Pergolēzi... Mājās ir gan arfa, gan klavieres, nekas netraucē dziedāt, mūzicēšanai arī savam priekam gan vispirms jāievingrina "stīvie pirksti". Bet daudz laika aizņem sabiedriskais darbs, lai arī ļoti tikams un saistīts ar mūziku. Taču – vakarrīt piecos pēc Latvijas laika bija kārtējā Ģildes *zoom* sanāksme. Ap septiņiem beidzās, un es piegāju pie loga, aiz kurā pavērās pasaikina sniegotā ainava, tāk skaisti apsnigušas priedes. Prātā uzausa Vīzmas Belševicas "Es milu tevi tā, kā priede aug...", uzliku Raimonda Paula dziesmu, noklausījos, nobildēju skaisto skatu. Un nosūtīju savam vīram Robertam, kurš šobrīd dzīvo un strādā Londonā.... Tā ik dienu kāda sajūta, kāds skaists dabas skats vai dzejās rinda, gribot negribot, aizved pie mūzikas. Esmu laimīga, ka mūzika manā dzīvē ieņem tik svarīgu lomu.

DAIGA
MAZVĒRSĪTE

(Turpināts no Nr. 10)

Turpmākos gados, sākot no 1925., šiem vasaras koncertiem, tā saucamām "haltūrām", pieaicinājām par dziedātāju operas jauno solistu Kārli Nici (dzimumu Viesītē), lielisku tenoru un arī aktieri, sirsniņu cilvēku, saprotosu, ka lauku ļaudim ir jāsniedz mūzikas skaistums, lai dzīvēbūtu atpūta no smagā zemes darba kaut vai svētdienās, klausoties koncertu ar latviešu komponistu dziesmām un Vakareiropas operu ārijām, ar vijoļdarbiem, klaviečdarbiem. Programma mums bija ļoti interesanta un ipaša. Klausītāju atsaucība arī labu labā. Varējām nopelnīt ar pāris koncertiem skolas naudu un vēl atliku turpmākajai koncertu rīcībai. Tie notikuši bija jau Zasā, Saukā, Rugājos, Balvos, Viesītē, Stāmerienā, Beļavā un citur. Tika mēroti celu ar zirdziņu Vidzemes linijdrošķā tuvu un tālu. Braucām mājas jautru prātu ar ziedu klēpjiem dziedādami cauri Vidzemes siļiem un mežiem, jo Kārla Niča kā priekšdziedātāja skaistā tenora balss un neizsīkstošais humors mūsu celus saisināja draudzībā un neaizmirstama sirsniņbā, jaunību atminot visu mūžu.

Kārlis Ničis trīsdesmito gadu sākumā aizbrauca uz Austrāliju un iekārtoja tur sava mūža garo dzīvi kā mākslinieks. Dziedāja koncertos arī manas solodziesmas, slavēdams, ka tās rakstītas no sirds, jo ļoti patikot arī Austrālijas latviešiem.

Līdz ar radiofona dibināšanu Žilinski aicināja uz raidījumiem apmēram reizi mēnesi. Stimulu darbam deva arī aicinājumi doties koncertēt šur un tur uz laukiem. Piemēram, mūziķi ielūdz Harkovas kaimiņš Eižens Purīņš, jau būdams Tērvetes sanatorijas galvenais ārsts. Neredzējusies septiņus gadus, viņi atkal satikās, Tērvetē uzņemšana bija sirsniņa, pianists iepazinās ar ievelojamo rakstnieci Annu Brigaderi, kas slimniekiem lasīja savos jaunākos darbus, bet Žilinski spīrdzināja garu un miesu ar Šopēna, Bēthovena, Kalniņa mūziku. "E. Purīņš ilgus gadus draudzējās ar Grēviņiem, ar Annu, beigušu Latvijas konservatoriju pie profesora Pāvula Jurjāna, un Valdi, pazīstamo dzējenieku un literātu, kuriem lauku mājas bija kaimiņos Tērvetes upes krastā. Tur tiku arī es ar Purīņa ģimeni aicināts ciemos. Trīsdesmito gadu sākumā pretim Kalna muižas centram priežu mežā tika uzcelta jaunā Tērvetes tuberkulozes sanatorija, Latvijā vislielākā šai launajai slimībai, ar 300 slimnieku vietām. Tur bija lieliska koncertu zāle ar Blitnera flīģeli, kuļu nopirkām kopīgi ar daktori. Nu varējām bieži koncertēt līdz pat 1941. gadam. Dakteris Purīņš uzskatīja, ka mūzika ir dzīvinošs dvēseles spēks diloņa slimniekiem. Braucām pāris reizes mēnesi ar mūsu izcilākajiem operas māksliniekiem – Hertu

Lūsi, Mildu Brehman-Štengeli, Marisu Vētru, Alīdu Vāni, Elfriku Pakuli, ar vijolniekiem Arvēdu Norīti, Lidu Rubeni, čellistu Pēteri Komisāru, arī baleta solistiem.

1927. gadā ar brīvmākslinieka diplomu Arvīds Žilinskis absolēja konservatoriju, pieņemdamši uzacīnājumu kļūt par Rīgas Tautas konservatorijas klavierpedagoģu. Tolaik pianists bieži uzstājās ar saviem klaviervakariem radiofonā. Kādam no tiem gatavodams programmu, 1928. gadā Žilinskis stipri pārpūlēja roku. Uz locītavas izveidojās sāpīgs bumbulis, un likās, ka pianista karjera beigusies! Ar tādu apziņu mūzikis devies pie komponista,

gaišmatainā Milda Bēma, kas uz stundām nāca allaž skaisti ģeribus un informēja par visiem jaunumiem mākslas un mūzikas pasaule, kaut bija vienkāršas izcelmes – viņas tēvs strādāja par kontrolieri pilsētas lopkautuvē. Milda mācījās arī dziedāt, Arvīds ar sajūsmu vēroja viņas talantu, aizrautību un čaklumu, taču pats sevi uzskatīja par vienkāršu, pat neinteresantu lauku zēnu.

"Turpmākajos gados ļoti griebējās iepazīties tuvāk ar viņas pašas personīgo dzīvi, ar viņas vecākiem, un pastāstīt arī par dzīvi uz laukiem vasaras mēnešos Saukā. Diemžēl man nešķīras draudzība un amiziere ar meite-

klīgu, bet visas dzīves laimi ar šo man miļo cilvēciņu. Klusībā lasīju Friča Bārdas dzejas, un savu pirmo solodziesmu *Ziediņš* tiku veltījis Miņai, Mīai, saīsinātā vārdīnā no Milda."

Šajā ziņā Žilinskis izvilka laimīgo lozi – sieva Milda bijusi netikai draugs un atbalsts dzīves gājumā, bet arī padomdevēja radītos jautājumos. Tiesa, pirmajos kopdzīves gados viņa turpināja strādāt kā laborante pie mikroskopā pilsētas lopkautuvē, jo jaunā pāra materiālais stāvoklis nebija spožs. 1933. gadā tika atrasts dzīvoklis Valdemāra ielā, kurā ievācas arī Milda vecāki. 1934. gada 24. martā Žilinskiem piedzima dēls Valts, mantodams senču mūzikālo talentu un izskatā līdzinādāmies vairāk mammai, bet raksturā – tik labsirdīgajam tēvam. Valts pats stāstīja, ka viņu uzaudzinājis mamma tēvs Pēteris Bēms, no kurā puika smēlās visas dzīves gudrības.

Pa šo laiku 1933. gadā Arvīds bija saņēmis komponista diplomi un 1934. gadā viņa dziesmas Melgalvju namā publikai pirmoreiz dziedāja slavenais tenors Mariss Vētra. 1937. gada 17. oktobrī sarīkots pirmais Žilinska autorkoncerts, visu laiku turpinot pianista darbību gan solo-koncertos, gan pildot koncertmeistara pienākumus. "Reti kādu no mūsu māksliniekam publīka mīl kā Žilinski," – tā Jēkabs Graubiņš rakstīja 1939. gadā pēc kārtējā klaviervakara, kurā atskanot arī paša sacerēti skaņdarbi. Žilinska vārds publikācijās minēts bieži un ikreiz ar simpatiju un atzinības krāsu, kam pamatā bija ne vien viņa lieliskā pianista technika, bet arī mūziķa personība. Laikabiedri viņu raksturojuši kā ļoti smalkjūtīgu, atsaucīgu cilvēku, mielu un ļoti sirsniņu kolēgi. Sekojoši arī Žilinska dailrades rokrakstam raksturīgs no personības izrietošs lirisks pamattonis: lielākoties sacerēti nelielī klavierdarbi un dziesmas kā veltījumi dabas noskaņām un arī klusas personīkas pārdomas, taču atzinība par kompozīcijām krājās lēni, pamazītēm.

Netiņām mūziķim palaimējās doties ceļojumā uz Franciju. 1936. gada pavasarī Žilinskis piedalījās preses dienas koncertā, kur spēlēja solo un pavadīja operdziedējonus. Tika izspēlēta loterija, un arī pianists joka pēc nopirkā divas biletas, parasti neko nelaimēdams. Šoreiz Fortūna uzsmaida – lielais vinnests bija ceļojums ar kuģi *Gundega* uz Franciju, ko apmaksāja Latvijas kuģniecības biedrība. 10. jūnijā bija jādodas ceļā, Arvīds brauca bez savas Mildaņas, kas negribēja atstāt dēliņu bez pieskatīšanas. Franču valodu Žilinski bija mācījies Harkovā, kārā gados, nu ar steigu bija jāatkārto, kaut lielas sajūsmas mūziķim par darbam zaudēto mēnesi nebija.

(Turpinājums sekos)

Melodiju brīnumdaris Arvīds Žilinskis

Viņa dziesmas dziedāja Mariss Vētra, pateicības vēstuli un 200 latus dāvāja Kārlis Ulmanis...

konservatorijas profesora Jāzepa Vitola, izteicis vēlmi mācīties kompozīciju, un patiesi tika ie-skaitīts Vitola kompozīcijas teorijas klasē.

Toruden ar Žilinski atgadījies kāds neticams notikums: kad aktieris Kristaps Linde lūdzis pianistu viņu pavadīt melodekla-mācījās programmas koncertos, Žilinski piekritis un devies līdzi braucienā. Nevarēdams izturēt Lindes krākšanu, Arvīds naktī gājis kompanjonu modināt, bet paslīdējis un nokritis, turklāt tik neveiksmīgi, ka sasitis jau tā vārgo roku. No rīta pārsteigtis ieraudzījis, ka sāpīgais bumbulis uz pārspēlētās locītavas pazudis! Tā nu roku izārstēja krākšana, – jaunumā atradās labums, jo šī kaita un raizes par savu pianista nākotni bija pamudinājusi Žilinski nostāties uz kompozīcijas takas.

Liktenīgs bija arī Arvīda Žilinski klavierspēles pedagooga amats Tautas konservatorijā, jo alga bija nelīela un nācās piepel-nīties ar privātstundām. Skolnieku vidū bija arī pievilkīgā, bija galīgi apnikušas.

Mūsu abu garīgā jūtu un dvēseles saskaņa bija iegājusi tādā mažora skanējumā, ko varēja saukt par laimi, ne tikai acumir-

klīgu, bet visas dzīves laimi ar šo man miļo cilvēciņu. Klusībā lasīju Friča Bārdas dzejas, un savu pirmo solodziesmu *Ziediņš* tiku veltījis Miņai, Mīai, saīsinātā vārdīnā no Milda."

Šajā ziņā Žilinskis izvilka laimīgo lozi – sieva Milda bijusi netikai draugs un atbalsts dzīves gājumā, bet arī padomdevēja radītos jautājumos. Tiesa, pirmajos kopdzīves gados viņa turpināja strādāt kā laborante pie mikroskopā pilsētas lopkautuvē, jo jaunā pāra materiālais stāvoklis nebija spožs. 1933. gadā tika atrasts dzīvoklis Valdemāra ielā, kurā ievācas arī Milda vecāki. 1934. gada 24. martā Žilinskiem piedzima dēls Valts, mantodams senču mūzikālo talentu un izskatā līdzinādāmies vairāk mammai, bet raksturā – tik labsirdīgajam tēvam. Valts pats stāstīja, ka viņu uzaudzinājis mamma tēvs Pēteris Bēms, no kurā puika smēlās visas dzīves gudrības.

Pa šo laiku 1933. gadā Arvīds bija saņēmis komponista diplomi un 1934. gadā viņa dziesmas Melgalvju namā publikai pirmoreiz dziedāja slavenais tenors Mariss Vētra. 1937. gada 17. oktobrī sarīkots pirmais Žilinska autorkoncerts, visu laiku turpinot pianista darbību gan solo-koncertos, gan pildot koncertmeistara pienākumus. "Reti kādu no mūsu māksliniekam publīka mīl kā Žilinski," – tā Jēkabs Graubiņš rakstīja 1939. gadā pēc kārtējā klaviervakara, kurā atskanot arī paša sacerēti skaņdarbi. Žilinska vārds publikācijās minēts bieži un ikreiz ar simpatiju un atzinības krāsu, kam pamatā bija ne vien viņa lieliskā pianista technika, bet arī mūziķa personība. Laikabiedri viņu raksturojuši kā ļoti smalkjūtīgu, atsaucīgu cilvēku, mielu un ļoti sirsniņu kolēgi. Sekojoši arī Žilinska dailrades rokrakstam raksturīgs no personības izrietošs lirisks pamattonis: lielākoties sacerēti nelielī klavierdarbi un dziesmas kā veltījumi dabas noskaņām un arī klusas personīkas pārdomas, taču atzinība par kompozīcijām krājās lēni, pamazītēm.

Netiņām mūziķim palaimējās doties ceļojumā uz Franciju. 1936. gada pavasarī Žilinskis piedalījās preses dienas koncertā, kur spēlēja solo un pavadīja operdziedējonus. Tika izspēlēta loterija, un arī pianists joka pēc nopirkā divas biletas, parasti neko nelaimēdams. Šoreiz Fortūna uzsmaida – lielais vinnests bija ceļojums ar kuģi *Gundega* uz Franciju, ko apmaksāja Latvijas kuģniecības biedrība. 10. jūnijā bija jādodas ceļā, Arvīds brauca bez savas Mildaņas, kas negribēja atstāt dēliņu bez pieskatīšanas. Franču valodu Žilinski bija mācījies Harkovā, kārā gados, nu ar steigu bija jāatkārto, kaut lielas sajūsmas mūziķim par darbam zaudēto mēnesi nebija.

(Turpinājums sekos)

LIDIJA OZOLINA,
Caelibem hist., novadpētniece

(Turpināts no Nr. 10)

Nedaudz par Stanāniem, Miku Skruziša vecākiem, māsu Mariju. Tēvs Miķelis Skruzičs, saukt arī Vecais Stanāns, arvienu ienēma kādus amatus Neretas pagastā vai pie muižas: kā grāfa Šuvanova Neretas mežu pārzinātājs, kā pagasta tiesas priekšsēdētājs un pagasta vecākais, kas bija tajos laikos visas pagasta dzīves noteicējs. No archīva materiāliem, tā laika preses un laikabiedru atmiņām redzams, ka Mikus Skruziša tēvs šos amatus pildīja ar atzīstamiem panākumiem. Stanānu mājas ar dzimtbūšanas atcelšanu bija vislielākās mājas pagastā – 312 pūrvietas. (Pūrvietā – apmēram 0,4 ha. Tātad 124,8 ha). Tās nodrošināja pietiekami lielus ienākumus, lai saimnieks spētu segt dēla izglītošanas izdevumus. Meita Maria mācījās pilsētas skolās.

Pēc dēla ierosinājuma, tēvs – "bagātās Stanāns" – uzcēla jaunu divstāvu kieģeļu dzīvojamo ēku – pili (pēc tā laika laužu vērtējuma, kuŗi tādu būvi vēl nebija redzējuši) ar izrikojumiem piemērotu zāli un tajā priekšzīmīgi iekārtotu skatuvi. Stanānos veidoti pirmie teātra uzvedumi Neretas apkaimē, ko sākumā vadījis Mikus Skruzičs, bieži vien pats līdzī spēlēdams. Darbojoties teātra jomā, Mikus saprata, ka teātris ir pieaugušo izglītošanas rīks. Neretas Labdarības biedrība, kuŗā ievēleja Miku par savu priekšnieku, attīstīja pārāk liberālu darbību, kas nepatika to laiku vietējiem un aprīņķa ierēdņiem, tādēļ ar Kurzemes gubernatora pavēli biedrību slēdza.

Ar gadiem Mikus Skruziša sabiedriskā dzīve prasīja tik lielus izdevumus, kādus Stanāni un viņa literārā darbība nespēja dot. Tēvs miris, saimniecības vadītāja

līdz ar to nebija. Māsa Marija mācījās skolās ārpus Neretas, un Stanāni tādēļ tika apgrūtināti ar jo smagu parādu nastu.

Visos laikos cilvēkiem piemitusi skaudība. Stanānu varenība un arī lepnība apkārtējiem dūrās kā dadzis acis. Vismaz no 19. gs. beigu publikācijām presē tā var spriest. Stanāni vairākas reizes deguši. Ugunsgrēkos sadega lopi, siens, malka, citreiz nodega klēts un sagādātie būvmateriāli jaunas dzīvojamās mājas būvei. Ne vienu reizi vien kārtīniekiem radušās aizdomas par tīšu dedzināšanu, bet pierādījumu trūkuma dēļ vairīgais nav atrasts. Toties saimniekiem jālūdz Valsts Zemes bankai aizdevumi saimniecības atjaunošanai. Skruziši nepadevās, cīnījās ar parādiem, aizdevumiem, ūtrupēm un darbībām saimniecībā.

Apkārtējiem ļaudīm skauda arī Stanānu saimnieku bērnu skološana. Piedodams vēl būtu, ka izglīto dēlu, bet kāpēc meita jālaiž pilsētas skolā?! Tas zemniekiem un kalpu cilvēkiem izlikās pavisam nevajadzīga izrādīšanās, tika vērtēta kā lepnība, celšanās pāri citiem, zemnieku kārtai pat neatbilstoši. Stanānu māju un Marijas likteni precīzi ataino Jānis Jaunsudrabiņš stāstā "Liktenis". Autors gan atrunājas, ka sīzets esot pilnībā viņa izdomāts. Katrā ziņā, ja arī izdomāts, tad laikmetu un tā laika lauku cilvēku domāšanu atspoguļo daudzšķautnaini.

Kaut arī izstājies no studijām Politehnikumā, Mikus Skruzičs joprojām labprāt satikās ar saviem neskaitāmiem studiju un literāriem biedriem jautrās kompanijās pie alus glāzes. Nepieciešāmiem līdzekļiem aptrūkstoties, 1896. gadā viņš pārnāca dzīvot no Rīgas uz Neretu, pilsētas trūkumā ieguvis vārgu veselību. Šeit Mikus node-

Miķelis Skruzičs – Mikus tēvs

vās lauksaimniecībai un lauku dzīvei, kaut viņa garam bija grūti lauku šaurībā. Tēva mājās Mikus Skruzičs ierīkoja Stanānu privātiskolu apkārnes bērniem. Pēc viņa nāves šo mācību iestādi turpināja vadīt māsa Marija. Skola darbojās līdz Pirmajam pasaules

kaļa Neretas pusē, tāpat kā citur Latvijā, dibināja kolchozu. Stanānu mājas un zeme nonāca kolhoza "Draudzība" īpašumā. Bijušie saimnieki – kaļa izplūcināti un cienījamos gados. Jaunajā kārtībā saimniekošana balstījās uz principu: viiss pieder tautai, tātad vienam, un atbildība – nevienam. Dzīvojamā māja izmitināja kolchoznieku ģimenes. Stanānu godība strauji norietēja, mājas kopīgiem spēkiem izputināja.

Par Imantu Ziedoni un Stanāniem. Divdesmitā gadsimta 70. gadu vidū dzejnieks un publicists Imants Ziedonis izveidoja un vadīja dižkoku atbrīvotāju grupu – Paradagus. Tajā iekļāvās cilvēki, kuriem rūpēja daba un Latvijas kultūrvēsture – rakstnieki, mākslinieki, zinātnieki, augstskolu mācību spēki, ārsti, skolotāji, studenti. Grupa I. Ziedoņa vadībā pulcējās sestdienas, svētdienas, lai brauktu pa Latvijas dažādām vietām, reāli veicot dabas un kultūrvēsturisko objektu glābšanu no iznīcības un aizmiršības. Kopumā no pirmā izbraukuma 1976. gada 16. oktobrī līdz pēdējam izbraukumam 1991. gada jūlijā vismaz piecas reizes Paradagi bija Neretas Stanānos.

Dabas pētnieks, Latvijas Dabas retumu krātuvēs dibinātājs Guntis Eniņš savā dienasgrāmatā atradis ierakstu par Stanāniem: "Dižkoku atbrīvotāju grupa un tēnieks – akmeņkalis Vilnis Titāns piemiņas akmeni Stanānu mājvietā uzstādīja 1981. gada 3. oktobrī."

Nemanot aizritējuši 40 gadi. Atkal mainījušās īpašumtiesības. Tagad Stanānu zeme no jauna privātpārvaldei, maiņas īpašuma forma. Divdesmitā gadsimta 40. gados Stanānu iemītnieku mantotā zeme kļuva valsts īpašums. Pēc Otrā pasaules

kaļam. Laikmeta lielā notikuma nestās pārmaiņas pārtrauca mācību iestādes darbu.

Mainoties valsts pārvaldei, maiņas īpašuma forma. Divdesmitā gadsimta 40. gados Stanānu iemītnieku mantotā zeme kļuva valsts īpašums. Pēc Otrā pasaules

CERĪBA LATVIJAS NĀKOTNEI

Gunta Cepurītis un Inta Bušs-Gotelli ziedo 40 000\$ vecāku piemiņas stipendijai

Margrieta kopā ar vīru Tālivaldi un meitiņām Guntu un Intu

Gimenes mīlestība ir kā saule, kas savu siltumu dāvā katram, kas nokļūst tās staru lokā. Tai nav ne sākuma, ne beigu – arī tad, ja šaisaulē ir nācīes šķirties. Vitolu fondā dibinātas vairākas stipendijas viena vai abu vecāku piemiņai, jo tik daudziem ziedotājiem ir svarīgi šādi izteikt savu pateicību un apzināties, ka viņu vecāku vārdi neizdzēsami tiks ierakstīti Latvijas vēsturē. Martā stipendiju vecāku Margrietas un Tālivalža Bušu pieminai dibinājušas meitas Gunta Cepurītis un Inta Bušs-Gotelli.

Margrietas Bušs sadarbība ar Vitolu fondu sākās jau pirms vairākiem gadiem, kad tika dibināta stipendija centīgiem, bet maznodrošinātiem jauniešiem. Ar lielu prieku lasījām laikrakstos par Margrietas Bušs gaitām gan korporācijā, gan trimdas organizācijās un priecājāmies par viņas lielās jubilejas svinībām. Šavulaik Margrieta Bušs

absolvējusi Latvijas Universitātes Juridisko fakultāti un bija veiksmīga basketboliste un volejboliste. 1944. gadā kopā ar vīru Tālivaldi devusies bēgļu gaitās uz Vāciju. Eslingenā Margrieta kopā ar igaunietēm un

lietuvietēm dibinājusi Baltijas sieviešu padomi, aktīvi iesaistoties cīnā par sieviešu tiesībām.

Dzīves ceļš Margrietu tālāk aizveda uz Čīli, kur kopā ar vīru Tālivaldi iekārtojušies darbos. Tālivaldis strādāja par inženieri,

bet Margrieta – amerikāņu kolēdāžā Santjago par vingrošanas skolotāju. Vēlāk ģimene izlēma pārcelties uz dzīvi ASV, Nujorkā. Trimdas laikā Margrieta darbojusies dažādās latviešu organizācijās, piemēram, studenšu korporācijā Dzintra un Dienvidamerikas latviešu apvienībā, bija čakla rokdarbniece.

Dzīves pēdējos gados Margrieta pavadīja kopā ar meitu Guntu Čikāgā. Ir aizvadīts bagāts mūzs, un aizvadītājā gadā, 108 gadu jubilejā, Margrieta Bušs devās Mūžībā. Stipendiātu vēstules turpināja saņemt meita Gunta, un ik reizi tajās izlasīja skumjas par ziedotājas aiziešanu un to, cik nenovērtējams ir bijis atbalsts studiju gaitās. Vēstulēs rakstītais un veiksmīgā ilgtēriņa sadarbība stiprinājusi vēlmi turpināt atbalstu Latvijas jauniešiem, tādēļ martā – līdz ar pirmajiem krokusiem un citiem pavasarā vēstnešiem – Vitolu

fondā dibināta Margrietas un Tālivalža Bušu piemiņas stipendija studentu korporācijas Dzintra un Selonija magistrantūras, doktorantūras studenšiem, īpaši atbalstot pedagoģijas un eksakto zinātnu nozarē.

Margrietas un Tālivalža Bušu dzīve ir bijusi apliecinājums spējai visus sev tuvos darīt laimīgus. Nu šo mīlestības spēku būs iespēja saņemt arī tiem, kam stipendija palīdzēs īstenot sapņus zinātnē un pētījumos. Jo tādās aiziešanas jau nemaz nav – ir tikai pārvēršanās. Atmiņas un sapņos, kuŗus nu ļauts citiem piepildīt. Paldies Guntai Cepurītis un Intai Bušs-Gotelli par ziedojumu!

16.marts – diena leģionāriem, ne polītiķiem

Kopš neatkarības atgūšanas teju katrs pavasaris Latvijā attānāk ar politiskām kaislībām. Dažkārt tā ir vien pabļaušanās masu medijos un sociālajos tīklos, citkārt lieta nonāk līdz žoga un policistu kēdes apvilkšanai ap Brīvības pieminekli. Runa, protams, ir par 16. martu – leģionāru piemiņas dienu.

Nemot vērā Latvijas sarežģito 20. gadsimta vēsturi, ir tikai normāli, ka cilvēkiem ir radikāli pretēji viedokļi gan par šo dienu, gan leģionāriem kopumā. Vienu vecāki un vecvecāki cieta no sarkanās armijas, citu – no nacistiem. Lielākā vai mazākā mērā cieta visi – cilvēki zaudēja tuviniekus, mājas, nonāca ieslodzījumā vai trimdā.

Diemžēl vēsture ir viegli lokāma un pavēršama stāstītājam izdevīgā gulsnē. Padomju laikā Latvijas skolās bērniem stāstīja, ka jauni bija visi Vācijas pusē karojosie, pēc dzelzs priekškara krišanas viens otrs nacionālists padēvās kārdinājumam par absolūtu jaunumu pasludināt ikvienu sarkanās armijas mundieri uzvilkus. Šāda nemitiga vēstures interpretēšana sabiedrību vien šķēlusi.

Mums beidzot jāsaprogt, ka Otrais pasaules karš bija sāpīgs

Kadrs no režisores Ināras Kolmanes dokumentālās filmas "Latviešu leģions"

periods visai Eiropai un mums īpaši, jo latviešiem šajos gados bija ļoti maz iespēju veikt patiesi brīvu izvēli. Daudzi lēmumi tika pieņemti piespiedu kārtā, izvēloties mazāko no jaunumiem vai mazākās briesmas dzīvībai attiecīgajā brīdī. Esmu pārliecināts, ka karu nepieredzējušie pat ne spēj iztēloties, cik smagas, izmīsuma pilnas daudzīm bija šīs izvēles – riskēt ar dzīvību bēgot, pakļauties mobilizācijai un cerēt,

ka izdosies izdzīvot. Un vēl jau bija ģimenes un tuvinieki, kurus šie lēmumi tieši ietekmēja. To dienu notikumu atskānas joprojām ir dzīvas un jūtamas Leģionāru dienā.

Lai saprastu, kāpēc leģionāri tiek pieminēti tieši 16. martā, jā atskatās vēsturē. Izraudzīties šo datumu 1952. gadā ieteica leģiona veterānu organizācija Daugavas Vanagi, jo šajā datumā 1944. gadā abas Latviešu leģiona

divīzijas – 15. divīzija un 19. divīzija – Otrā pasaules kara Ausstrumu frontes kaujā pie Velikajas upes aizsardzības līnijas kopīgi cīnījās pret Sarkanu armiju. 1944. gada 16. martā latviešu vienības atradās Velikajās labajā krastā, kad augstieni ieņēma Sarkanās armijas daļas. Lai to atgūtu, tika izveidota kaujas grupa Artūra Silgaila vadībā, un pēc vairākas dienas ilgušām kaujām augstiene tika atgūta.

Latvijas patriotiem tas bija kārtējais varonstāsts, līdzvērtīgs latviešu pašaizlīdzībai. Nāves salā Pirmajā pasaules karā, lai arī jau pēc nedēļas augstiene tika zaudēta, daudzi leģionāri krita un vēl pēc gada nacīstu armija bija sakauta pavisam. Latviešiem tā nebija kauja par Vāciju. Tā bija kauja pret nīstiņiem okupantiem, kuŗi bija atņēmuši valstij neatkarību un izsūtījuši nepakļāvīgos uz Sibīriju vai nogalinājuši čekas pagrabos.

Nemot vērā šo vēsturisko fonu, man šķiet ārkārtīgi negodīgi nosodīt kādu ierindas karavīru, kuŗš piedalījās Otrajā pasaules karā. Vienalga kuŗā pusē. Viņi visi bija situācijas ķīlnieki, nonākuši frontē vērienīgas, rasti nelikumīgas mobilizācijas rezultātā. Protams, bija pa kādam avantūristam, kas rāvās uz ierakumiem piedzīvojumu meklējumos vai atriebības kārē, taču esmu pārliecināts, ka ikviens karā šausmas piedzīvojušais labprātāk būtu turpinājis art zemi, strādāt fabrikā un doties ikdie-

nas gaitās nekā šaut uz tādiem pašiem no ģimenēm izrautiem cilvēkiem ierakumu otrā pusē, pret kuŗiem nebija un nevarēja būt personīga nauda. Pret visu situāciju kopumā un valstu līderiem, kuri sakūruši šo masu slaktīnu, gan...

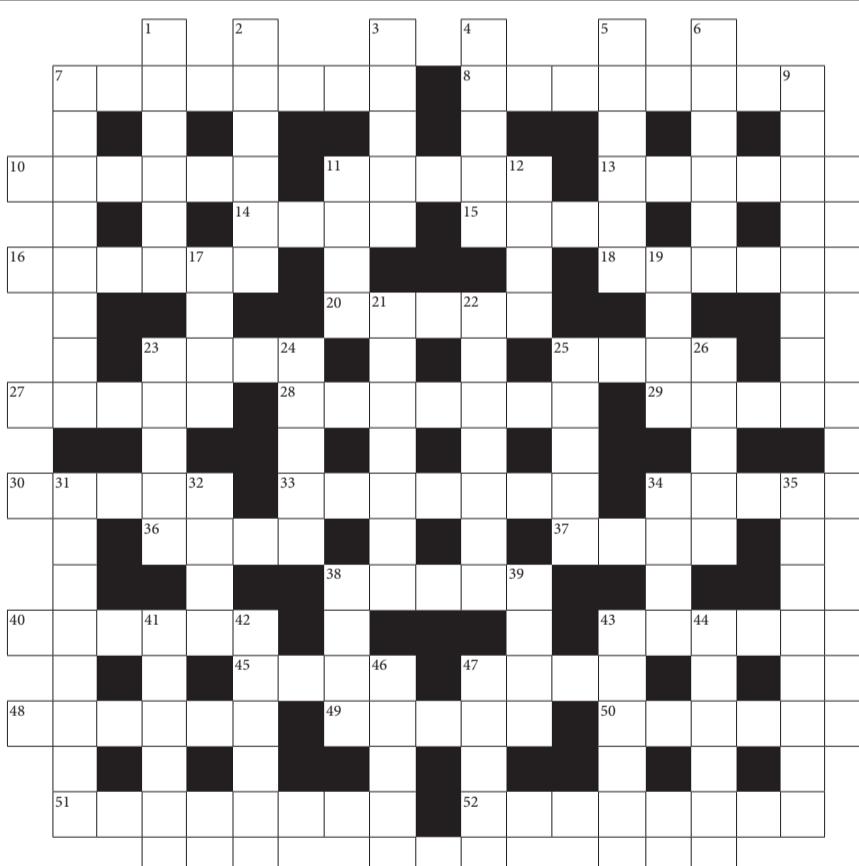
Es aicinu sabiedrību paskatīties uz leģionāriem un piemiņas dienu citādi – nevis kā uz kāda militārā formējuma slavināšanu, bet gan kā iespēju karu pārdzīvojušajiem cilvēkiem satikties un atcerēties kritušos biedrus. Tā ir tikai viena diena gadā. Neviens nekas ļauns nenotiks, ja šajā dienā satiksies aizvien sarūkošā bijušo karavīru saujiņa un pārrunās, kuŗās kaujās piedalījušies. Karš tomēr ir viņu dzīves neatnemama sastāvdaļa, kas mainīja mūža ritējumu uz visiem laikiem. No tā nevar aizbēgt. No tā nevar paslepties un izlikties, ka nekas tāds nav noticis. Un labāk par šim šausmām atcerēties vienā dienā, nevis ļaut tām sapņos vajāt katru nakti, kā diemžēl notiek ar daudziem karā veterāniem.

Sliktākais, ko mēs kā sabiedrība varam darīt, ir izmantot šo cilvēku sāpes, salauztos likteņus, lai taisītu savu politisko kapitālu vai noniecinātu kādu citu. Manā skatījumā 16. martu vajadzētu atstāt tikai un vienīgi pašu leģionāru un viņu tuvinieku ziņā.

Juris Ulmanis,
zemessargs, profesors

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERS

Līmeniski. 7. Kaklasaites. 8. Aparāts ķīmisku reakciju reālizēšanai. 10. Latviešu kinorežisors (1944). 11. Apūdeñošanas kanāls Vidusāzijā. 13. Pilsēta Italijas zieņmejastrumos. 14. Indiāņu ciltis Peru 11.-13. gs. 15. Jemenas galvaspilsēta. 16. Jauns, vēl nebijis. 18. Administratīvi teritoriālās iedalījuma vienības Islandē. 20. Rīks tīklu darināšanai, labošanai. 23. Vijoļu saimes stīgu mūzikas instruments. 25. Latviešu rakstnieks (1938). 27. Spēļu kārts. 28. Tipisku iezīmju trūkums, novirze no normas. 29. Neliels krustziežu dzīmītas augs. 30. Ar dūmiem un kvēpiem sajaukta bieza migla. 33. Pilsēta Kurzemē. 34. Izdevniecība

Rīgā. 36. Tebras un Durbes kopīkape. 37. Latviešu gleznotājs (1896-1944). 38. Aitu tēviņš. 40. Anglu fizikis, matemātiķis (1819-1903). 43. Neliela apjomā apceres. 45. Dabisks kausveidīgs padzilinājums netālu no kalna virsotnes. 47. Krievu rakstnieks (1897-1937), viens no romāna "Divpadsmīt krēslī" autoriem. 48. Saistība, kopība. 49. Sens gaismeklis. 50. Sunu šķirne. 51. Atklāti un klajīgi parādīti ko slēptu. 52. Pilsēta Lietuvā ziemelrietumos.

Stateniski. 1. Karaskolas audzēknī. 2. Sarīkojumu deja. 3. Amūras pieteka. 4. Speciāli izbūvēti ceļiņš ātruma sacīkstēm. 5. Sastiprinājuma elementi. 6. Vēri-

gas. 7. Viduslaiku jūras buru kuģis. 9. Vieglā vasaras apavi. 11. Svīnīga sanāksme mācību iestādē. 12. Donavas pieteika. 17. Beigas. 19. Celš pilsētā. 21. Valstu apvienība. 22. Jūrmalas pilsētas daļa. 23. Pūcu dzimtas putns. 24. Apdzīvota vieta Viesītes novadā. 25. Akūta infekcijas slimība. 26. Gods un atzinība. 31. Augu slimība. 32. Lielā saldūdens zivs. 34. Virrieša vārds (novembr.). 35. Medicīnas nozare. 38. Pērkona dievs skandinavu mītoloģijā. 39. Priežu mežs. 41. Kupris. 42. Kritiski neuzticīga, ironiska attieksme. 43. Daiļuma cienītāji. 44. Latviešu dzejniece (1928-1984). 46. Aina. 47. Tauta Filīpnās.

Krustvārdu mīklas (Nr. 10) atrisinājums

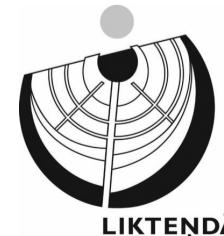
Līmeniski. 1. Krans. 5. Vēlss. 8. Kurante. 9. Kapsuka. 10. Ikebana. 12. Acot. 13. Negodīgas. 14. Russo. 17. Saskare. 19. Slavens. 21. Tesla. 23. Tiesnesis. 24. Barcarola. 26. Istra. 27. Patiesa. 30. Barkass. 33. Ezis. 34. Pardubice. 35. Kito. 38. Eleroni. 39. Latents. 40. Svinīgi. 41. Etaps. 42. Skate
Stateniski. 1. Kaprons. 2. Alus. 3. Skarene. 4. Paradokss. 5. Viekals. 6. Liet. 7. Skatuve. 9. Krams. 11. "Avots". 15. Vagonetes. 16. Variators. 18. Aptieka. 20. Neolīts. 21. Taiti. 22. Abaka. 25. "Straumēni". 27. Piepe. 28. Taižeme. 29. Aramiss. 30. Bacilis. 31. Alianse. 32. Snovs. 36. Moka. 37. Ātra.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svīnēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzīmītas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojušiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs — uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojušiem EUR:
AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX0015211160001
SWIFT: PARXLV22
Starpniekbanka ziedojušiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CIUTIUS3
Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

SPORTS

Bachs bez konkurences pārvēlēts SOK prezidenta amatā

Tomass Bachs 10. marta Starptautiskās Olimpiskās komitejas (SOK) 137. Sesijā, kas notiek attālināti, tika pārvēlēts organizācijas prezidenta amatā.

Tomass Bachs

Bachs bija vienigais kandidāts uz amatū. Viņam atbalstu izteica 93 no 94 SOK biedriem. 67 gadus vecais vācu jurists Bachs par SOK prezidentu tika ievēlēts 2013. gada septembrī, amatā nomainot Žaku Rogi. Pirmais termiņš bija uz astoņiem gadiem, bet otrs ir uz četriem gadiem. Tādējādi Bachs amatū ieņems līdz 2025. gadam. Pirms tam Bachs bija SOK viceprezidents, kā arī vadīja Vācijas Olimpiskās komiteju un strādāja Sporta arbitrāžas tiesā (CAS). Bachs 1976. gadā Montreālā izcīnīja olimpisko zelta medaļu paukošanā, bet 1991. gadā viņš kļuva par SOK biedru, vēlāk trīs reizes uzņemoties SOK viceprezidenta pienākumus.

Latvijas basketbola izlases galvenā trenera amatam

par favorītu izvirzījās slavens italiešu speciālists.

Latvijas Basketbola savienības (LBS) vadība kopā ar Treneņu komisiju izskatījusi Latvijas vīriešu izlases galvenā trenera amata kandidātus, stāpēt kuriem favorīta statusā pašlaik ir 55 gadus vecais Italijs specialists Luka Banki. LBS ģenerālsekretārs Kaspars Cipruss apspriešanai piedāvājis pavismi astoņas treneru kandidātūras. Portāla *Jauns.lv* rīcībā ir informācija, ka par favorītiem izvirzītas trīs kandidātūras, no kurām vislabākajās pozīcijās esot italiešu speciālists Luka Banki.

Luka Banki

Kandidātu skaitā bija arī chorvatu speciālists Žans Tabaks un Rinalda Mālmaņa pārstāvētās Spānijas komandas Mursijas UCAM vadītājs Sito Alonso. Banki karjēras laikā vadījis vairākas ULEB Eiroligas komandas, bet šosezon par trenera asistentu strādāja Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) Attīstības līgas klubā Longailendas Nets.

Jauns.lv rīcībā esošā informācija liecina, ka viens no aspek-

tiem Banki favorīta statusam ir tāds, ka italiešu speciālists neuzstāj uz savu asistentu lidzdalību, un ir gatavs par palīgiem ļemt Latvijas basketbola speciālistus. Iespējams, šāds treneru salikums var būt arī financiāli viens no izdevīgākajiem.

Biatlons

Baiba Bendika Pasaules kausa izcīņā biatlona 7,5 km sprintā Nove Mesto ieņēma 16. vietu, kas viņai šosezon Pasaules kausa sacensībās ir augstākā. Sanita Buliņa finišēja 101. vietā.

Baiba Bendika

Kārtējo uzvaru šosezon izcīņā norvēgiete Tirila Ekhofa, kurā šaušanā reizi kļūdījās pozīcijā stāvus un finišēja pēc 18 minūtēm un 11,1 sekundes. Viņa par 6,1 sekundi apsteidza vācieti Denīzi Hermanni un par 10,5 sekundēm – italieni Dorotiju Vīreri, kurās šautuvē bija perfekts.

Bendika pirmajā šautuvē guļus sašāva visus piecus mērķus, pēc pirmās ugunsliņas ierindojošies 22. vietā. Šaušanā stāvus pirmā lode lidoja gaŗām mērķim, trīs nākamie šāvieni ātri “iznīcināja” trīs melnos mērķus, pirms pēdējā šāviena Latvijas biatloniste ieturēja ilgāku pauzi un sašāva mērķi. Otra šautuvi viņa pameta kā 22., bet līdz finišam apsteidza sešas konku-

rentes, no uzvarētājas atpaliekot minūti un 5,2 sekundes. Sacensību turpinājumā Baiba Bendika **10 kilometru iedzīšanas distancē** finišēja 23. vietā. Uzvaru sēriju turpināja norvēgiete Tirila Ekhofa, kurā nesašāva vienu mērķi. Bendikai cīņu par augstāku vietu sarežģīja trīs mēroti soda apli. Bendika startēja 16. pozicijā minūti un piecas sekundes aiz lideres Ekhofas. Finišā Baibu no uzvarētājas šķirā divas minūtes un 27,4 sekundes. ***

Latvijas biatlonisti Baiba Bendika, Sanita Buliņa, Aleksandrs Patrijuks un Edgars Mise Nove Mesto ieņēma 18. vietu Pasaules kausa (PK) devītā posma jauktās stafetes sacensībās, kurās tika apdzīti par apli.

Rastorgujejam piespriesta pagaidu diskvalifikācija

Latvijas labākais biatlonists uz izmeklēšanas laiku diskvalificēts no sacensībām, vēsta Starptautiskā Biatlona savienība (IBU). Iemesls tam ir dopinga kontroļu noteikumu pārkāpums.

Tiek ziņots, ka Rastorgujevs 12 mēnešu laikā trīsreiz norādīta vietā nav bijis sasniedzams dopinga kontrolei. Līdz ar to pēdējo

gadu Latvijas biatlona līderis pārkāpis antidopinga noteikumus. Divu nedēļu laikā Rastorgujevam jāsniedz paskaidrojumi biatlona integritātes nodaļai par radušos situāciju.

Starptautiskās Biatlona federācijas (IBU) paziņojumā nekas nav minēts, ka Rastorgujevs būtu apsūdzēts aizliegto vielu lietošanā. Lieta attiecas tikai uz viņa atrašanās vietas nenorādīšanu dopinga kontrolieriem. Biatlona integritātes vienība (BIU) ir stingri apņēmusies ievērot starptautiskos atrašanās vietas noteikumus, saskaņā ar kuriem sportista pienākums ir pareizi reģistrēt un detalizēti norādīt savu atrašanās vietu, lai viņi jebkurā brīdī varētu tikt pakļauti pārbaudēm ārpus sacensībām,” teikts paziņojumā. (Turpināts 20. lpp.)

PĒRK

Vēlos nopirkt dzīvokli, māju, mežu vai lauku īpašumu.
Tālr. +371 29384845.

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

**Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346**

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;

**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padebs 845-462-3317 (NY)
apadebs@optonline.net

LATVISHKA MASKA PAR ATBALSTU ALPF

LRFA.org/donate

LRFA.org
215.635.4137
info@LRFA.org

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE
2021. g. pavasarā sūtījuma
saiņu savākšanas datumi un punkti ASV.

DIENVIDI: Atlanta, GA, Sv. Pēterburgā, FL – līdzam sazināties ar: pakas@lasl.com (vai zvanīt)

VIDIENĒ: Indianapolē – trešdien, 31. mārtā, 6os vakarā - Latv. centrā – 1008 W. 64 St., Indianapolis, IN

ČIKĀG I – trešdien, 7. aprīlī, 10os pp - Sv. Pētera baznīcas telpās, 450 Forest Preserve Dr, Wood Dale, IL

Milvokos – trešdien, 7. aprīlī, 5os pp - Latviešu draudzes telpās – 1853 N. 75 Street., Milwaukee, WI

Mineapolē – ceturtdien, 8. aprīlī, 12os pp - Latviešu draudzes telpās, 3152 17th Avenue, Minneapolis, MN

ČIKĀG II – piektdien, 9. oktobrī, vakarā - Čikāgas pilsētā: Addison/Ashland Ave: [sazinieties_ar_jāni: \(727\) 480-2724](mailto:sazinieties_ar_jāni: (727) 480-2724)

Latvijas Ciemā – sestdien, 10. aprīlī, 10os no rīta - 10740 Kurzeme Rd, Three Rivers, MI

Kalamazū – sestdien, 10. aprīlī, 12os no rīta - Latviešu Sabiedriskā Centrā, 100 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, MI

Detroitā – sestdien, 10. aprīlī, 5os pp - Sv. Pāvila latv. Baznīcā, 30623 W 12 Mile Rd., Farmington Hills, MI

Klīvlandē – svētdien, 11. aprīlī, 8.30 no rīta - Latviešu draudzes telpās, 1385 Andrews Ave., Lakewood, OH

AUSTRUMOS: Bostonā – sestdien, 10. aprīlī, 1-3 pp - Trimdas draudzes telpās, 58 Irving St., Brookline, MA

Filadelfijā – pirmdien, 12. aprīlī, 10.30 no rīta - Fila. draudzes īpašumā - 301 N. Newtown St Rd., Newtown Sq, PA

Īstbransvikā – trešdien, 14. aprīlī, 11os no rīta - jauna adrese: 42 Gates Av, E. Brunswick, NJ

Jonkeros – sestdien, 17. aprīlī, 1.30-2.30 pp - Nujorkas draudzes īpašumā, 254 Valentine Ave, Yonkers, NY

Pokipsījā – svētdien, 11. aprīlī, no 10-11 no rīta - 2 Merry Hill Rd, Poughkeepsie, NY

Salā – sestdien, 17. aprīlī, no 10-11iem no rīta - Nujorkas latv. ev. lut. draudzes telpās, 4 Riga Lane, Melville, NY

Vašingtonā, D.C./Rokvilē – svētdien, 11. aprīlī, no 4.30-5.30 pp - Vaš. dr. īpašumā 400 Hurley Av, Rockville, MD

Vilmingtonā pie Baidiņiem – pirmdien, 12. aprīlī, 9os no rīta - 1104 Windon Dr., Wilmington, DE

RIETUMKRASTĀ: Sanfrancisko – sestd., 3. aprīlī, 12-2 pp: pie Māras Sidlo, 1563 Lincoln Ave, Alameda, CA

Sietlā – marta beigās / aprīļa sākumā, datumam un laikam skat. mūsu majas lapu - 11710 3rd Avenue, Seattle, WA

Pieņemsim ar UPS sūtītās pakas līdz **pirmdienai, 2021. g. 19. aprīlim**
Ja vēlaties saņemt reģistrācijas numurus pa telefonu, līdzam zvanīt!

✉ Tālrunis: (973) 744-6565 (spiediet 5nieku) vai (888) LAT-VIAN ✉ E-pasts: pakas@lasl.com
Lūdzu sekojiet vērtību, svara un izmēru norādījumiem mūsu mājas lapā: www.lasl.com

IN MEMORIAM

Atvadu vārdi Modrim Zichmanim
(01.12.1927.–08.03.2021.)

Pirmdiena, 8.marts, atnesa sēru vēsti. 93 gadu vecumā no mums uz mūžu šķīrās nacionālais partizāns, apvienības Daugavas Vanagi biedrs, Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieks un Viestura ordeņa saņēmējs, Latvijas Rakstnieku savienības biedrs Modris Zichmanis. Īsts savas valsts patriots, kurš tai uzticību pierādījis ne tikai vārdos, bet arī darbos, kas raksturojami ne mazāk kā ar vārdu "varonība". Padomju gulagu sistēma viņu nespēja salauzt. Cilvēks, kuŗa augstākais tikums bija cilvēcība

*... un tas nekas
ka bezvējš dzīves buras
uz bridi bezceribas mastam kļauj
ja tikai saules ēzēs uguns kuras
un tavā vālā tavi laudis pļauj*

*un tas nekas
ja izlolotai rozei
par agru pieskāries
kā bērniņš bass
ja tikai tici savai pilnai lozei –
lai ērkšķi dur
tas nav nekas*

un vienkāršība. Latvietis ar lielo burtu. Liepjānieks.

Tiek teikts, ka nav neaizvietojamu cilvēku. Ir! Pavisam nedaudzi, bet ir. Modris Zichmanis simpatizēja gandrīz ikvienam, ar kuŗu bija lemts krustoties viņa ceļiem. Gan literātiem, no kuŗiem vairāki kļuva par Zichmanu ģimenes draugiem, gan kollēgām. Miers, paļavība, laipnība un cilvēcība, ko viņš izstaroja, pēc tikšanās reizēm sildīja vēl ilgi. Taču tagad tās ir tikai atmiņas...

LĀSMA GAITNIECE

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precīzējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034). Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus pagaidām turpināsim ar virtuāliem dievkalpojumiem.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com.

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St.Petersburg, FL 33715), tālr: 727-827-2338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai "Latviesu Biedrība St. Petersburg FL". Sīkāku infomāciju par pasažumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturt dienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMELKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trim das dr: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonas-trim dasdraudze@gmail.com, tālr: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Dievkalpojumi tiek elektro niski piesūtīti draudzes locekļiem. Tāpat Bibeles stundu pārrunas. Lūdzu sekot ikne dēļas draudzes ziņām.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/ Čikāgas-Ciānas draudze 255043897965234. Dievk. Notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr.pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Olģerts Cakars. Tālr: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturt dienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvidfloridas latv. ev. lut. dr: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmāne Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00. Mūsu baznīcā vēl arvien nedrīkst rīkot dievkalpojumus. Turpinām izsludināt virtuālos dievkalpojumus.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr.

Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr: 6103532227.

Grandrapidu latv. ev. lut. dr: Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Dievk. notiek 10:00.

Kalamazū draudze atsāk dievkalpojumus klābtūtnē katru otro svētdienu, tos noturot Latviešu Centra lielajā zālē, kamēr jaunais dievnams būs lietojams.

21. martā, dievk. Centrā, tiešsaiste internetā

28. martā, Pūpolsvētdienas svētbrīža ieraksts internetā

2. aprīlī, plkst. **18:00**, Lielās Piektdienas dievk. centrā ar dievg. Paraleli tiešsaiste internetā.

4. aprīlī, plkst. **8:00**, Kristus augšāmcelšanās svētku dievk. centrā ar tiešsaisti internetā

11. aprīlī, svētbrīžu video

ieraksts internetā

18. aprīlī, dievk. ar dievgaldu centrā. Tiešsaiste internetā.

25. aprīlī, svētbrīžu ieraksts internetā

2. maijā, dievk. centrā. Tiešsaiste internetā

9. maijā, Ģimenes dienas dievk. ar dievg. Tiešsaiste internetā

16. maijā, svētbrīžu ieraksts internetā

23. maijā, Vasarsvētku dievk. ar dievg. Centrā. Tiešsaiste internetā

30. maijā, Trīsvienības svētbrīžu video ieraksts internetā

Svētdienu svētbrīži māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc Austrumu laika) virtualā vidē. Facebook mājas lapa *Latvian Lutheran United church in Kalamazoo*, un *YouTube*, atrodot kanālu *Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo*.

Klivlandes apvienotā latv. ev. lut. dr: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bibeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu

dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30. **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galīņa, tālr:

402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriks, tālr: 402-438-3036. Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

Mančesteras latv. ev. lut. dr: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr: 413-568-9062.

Mančesteras ev. lut. dr. dievkalpojums būs – Pūpola Svētdienas dievkalpojums ar svēto vakarēdienu sestdien, 27. martā plkst. 11:00 ar māc. Igoru Sa finu un ar CDC ierobežojumiem.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters, tālr: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge

tālr: 4144166157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407).

Mineapoles-St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties minnraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr: 514-992-9700.

(Turpināts 19. lpp.)

Aizsaulē devusies

RŪTA EICHENFELDS,
dzimusī HINCENBERGS

Dzimusī 1931. gada 25. septembrī Valmierā, Latvijā,
mirusī 2021. gada 5. janvarī Villa Park, IL

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek, un piemiņa kā saules zieds.

MĪLESTĪBĀ PIEMINAM
MEITA BENITA AR ĢIMENI-HELMUTU, VIKTORU UN DĀVIDU

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 5144812530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Dievkalpojumi draudzē šobrīd klātienē nenotiek. Ja vēlaties saņemt mājas svētbrīžu materiālus, lūdzu sazināties ar mācītāju. Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com telefons: 908-638-1101. Draudzes adrese: Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040. **Svēt-brīdis un draudzes pilnsapulce** klātienē plānoti **11. aprīlī plkst. 11:00** Priedainē.

Nujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. 254 Valentine Ln, Yonkers NY

Salas bazn. 4 Riga Ln, Melville NY
St. Andrew bazn. 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ

Seafarers. 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine. 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst. 10.30 dievk., māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginava, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675330. Kontakt-persona Mary Beth Dzirnis, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnis@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesi, **1.00 pēcpusdienā**, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.

3. aprīlis – plkst. 1.00 pp; ār-durvju Lieldienu Dievkalpojums; bez groziņu galda. Lūgums lietot sejas masku un ievērot distancēšanās noteikumus 6 pēdas/2 metrus.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd

Margrieta Taube

Dzimusi 1933. gada 29. janvārī Cēsis, Latvijā, mirusi 2021. gada 22. februārī Hamiltonā, Kanadā

Brīdi laika man dzīvot,
Nedzīvot saules mūžu;
Ūdenim, akmenim,
Tiem dzīvot saules mūžu.

Sēro
brālis Jānis Zichmanis
viņa dēls Aleksandrs un meitas Lauma un Katrine
brāļa Herberta Zichmaņa sieva Velta un meitas Māra un Laila
māsica Guna, Barševsku ģimene
radi un draugi Latvijā, Kanadā un Amerikā

Mūžībā aizgājuši

Lt.-col. ARNIS J. KUPLIŅŠ

Dzimis 1934. gada 2. aprīlī Rīgā, Latvijā, miris 2020. gada 25. decembrī East Hampton, Nujorkā

NIKOLETA KUPLIŅŠ, dzimus Heinrichsons

Dzimus 1936. gada 24. martā Rīgā, Latvijā, mirusi 2021. gada 3. janvārī East Hampton, Nujorkā

Aiz Tevis dzīvība un gaisma paliek
Un atmiņas kā krāsns zieds.

Dzīļā mīlestībā skumst
DĒLI ARNIS, LARS, VIGO AR ĢIMENĒM
MĀSA UN SVAINE SOLVEIGA ŠVALBE

Dieva mierā aizgājusi
sabiedriskā darbiniece, māksliniece

PAULĪNE ZADVINSKIS, dzimus DZENIS

Dzimus 1927. gada 22. janvārī Preilos, Latvijā, mirusi 2021. gada 17. februārī Grandrapidos, Mičiganā, ASV

Milesteiba –
Byuteibas magnets
Ún pamats:
Esme te sōcās
Un dzeja...

Cylvāka namīram ir jāga
Taitod ir Dīvs.

(Alberts Spōgis)

Piemiņā naturē
AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA (ALKA)

Mūsu mīlais, neaizmirstamais tēvs, vectēvs, vīrs,
dvīnis, ģimenes balsts un galva

JĀNIS VIESTURS ZĀRDS

Dzimis 1937. gada 31. decembrī Tukumā, Latvijā, aizgājis Dieva mierā un svētībā 2021. gada 1. martā Ziemeļvestčesterā, ASV

SĒRĀS PIEMIN
BĒRNI PĒTERIS UN KRISTĪNE MAZBĒRNI ELZA, ZĪLE UN KATERĪNA,
SIEVA ARIADNE, UN PĀRĒJĀ ĢIMENE ASV UN LATVIJĀ

Aiz straujas straujas upes bāri,
Iet skumji dziesmas kopā likt.
Un ienaidnieks tiek upei pāri,
Bet dziesmai pāri nevar tikt.

Mūžībā aizgājusi

ANNA MARUTA GRAMBERGS, dzimus OLAVS

Dzimusi 1939. gada 27. februārī Rīgā, mirusi 2021. gada 17. janvārī Rīgā

Tu paliksi vārdos,
Tu paliksi domās.
Tu paliksi bērnos
un viņu bērnos...

Viņu mīlā piemiņā naturē
VĪRS – ANDRIS STAKLIS (RĪGĀ)
DĒLI AR ĢIMENĒM –
MARK GRAMBERGS (MEMPHIS, TN)
RICHARD GRAMBERGS (ATLANTA, GA)
UN DAUDZI RADĪ UN DRAUGI AMERIKĀ UN LATVIJĀ

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Rīga 3x3 komanda uzvar Vienotās Eiropas līgas pirmajā posmā

Latvijas spēcīgākā 3x3 basketbola komanda *Rīga* Sanktpēterburgā izcīnīja uzvaru Vienotās Eiropas līgas sacensību pirmajā posmā. *Rīga* ar Agni Čavaru, Artūru Strēlnieku, Kārli Lasmani un Nauri Miezis sastāvā finālā ar 21:16 apspēlēja vietējo komandu *Tri Zvijozdočki*, kuŗu reiz jau bija pārspējusi grupu turnīrā.

Kārlis Lasmanis (no kreisās) un Nauris Miezis
// FOTO: FIBA.com

Iepriekš C grupā rīdzinieki ar 19:17 pārspēja *Tri Zvijozdočki* un ar 21:17 – vēl vienu vietējo vienību *Skolkovo*. Turpinājumā *Rīga* ceturtdaļfināla spēlē ar 20:13 uzvarēja mājiniekus no komandas *Gagarin* un pusfinālā ar 19:17 apspēlēja mājinieku vienību *Cop Moscow*.

Plūdmales volejbols

Latvijas plūdmales volejbolisti **Aleksandrs Samoilovs** un **Jānis Šmēdiņš** Kataras galvaspilsētā Dohā uzvarēja pirmajās divās izslēgšanas kārtās un Pasaules tūres četru zvaigžņu turnīrā iekļuva ceturtdaļfinālā.

Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš

Dienas pirmajā spēlē Samoilovs/Šmēdiņš ar 2:0 (21:15, 21:12) uzveica Krievijas duetu Alekandru Liholjetovu/Ruslanu Bikonu, bet spēlē par vietu ceturtdaļfinālā ar 2:0 (21:12, 21:18) pārspēja arī italiešus Paolo Nikolai/Danieli Lupo, kuŗi pasaules rangā ir devītie. Samoilovs/Šmēdiņš pirms Kataras kausa izcīņas reitingā dala 18. vietu.

Spēlē par vietu turnīra četru labāko komandu vidū Samoilovs/Šmēdiņš tikās ar braziliem Evandro Gonsalvesu Oliveira/Gustavo Karvalješu. Mūsu volejbolisti zaudēja ar 0:2 (11:21, 16:21). Latvijas duets sezonas pirmo turnīru noslēdza dalītā piekta vietā.

Otrs Latvijas pāris **Mārtiņš Plaviņš** un **Edgars Točs** spēlē

par ieklūšanu izslēgšanas turnīrā ar 1:2 (21:18, 15:21, 12:15) grupas kārtas noslēgumā zaudēja spāniem Pablo Ereram/Adriánam Gaviram un sacensības noslēdza dalītā 25. vietā. Sieviešu konkurencē Latvija turnīrā Dohā nav pārstāvēta.

Plaviņš/Točs jau ir nodrošinājuši dalību Tokijas Olimpiskajās spēlēs, savukārt Samoilovam/Šmēdiņam vēl jākrāj punkti Pasaules tūrē, lai kvalificētos pēc vietas rangā.

Teikvondo

Latvijas teikvando cīkstone Jolanta Tarvida Stambulā svinēja uzvaru Turcijas Open turnīrā.

Svara katēgorijā līdz 62 kilogramiem Jolanta Tarvida bija izlikta ar sesto numuru un pirmajā duelī ar 36:5 pārliecinoši uzvarēja mājinieci Neslihanu Jusi, taču otrajā cīņā ar 8:1 izdevās uzvarēt vēl vienu Turcijas pārstāvi Hanifi Jildizu. Finālā Tarvida tikās ar marokāniem un 2019. gada Afrikas spēļu uzvarētāju Safiju Salihu, kurai bija piešķirts ceturtais numurs. Tarvida finālā uzvaru izcīnīja ar pārliecinošu rezultātu 13:3.

Rokasbumba

Latvijas vīriešu handbola izlase Valmierā ar 27:39 zaudēja Baltkrievijas valstsvienībai Eiropas čempionāta kvalifikācijas grupas spēlē, sarežģijot izredzes tikt uz finālturnīru.

Rezultatīvākais Latvijas izlases bija septiņus vārtus guvušais Nils Mikelsons, bet Dainis Krištāpāns izcēlās ar sešiem iemesliem vārtiem, rezultatīvi uzbrūkot pirmajā puslaikā. Baltkrieviem ar 14 vārtu guvumu uzvaru kardināja Mikita Vailupavs. Mikelsons pēc spēles intervijā Latvijas Televīzijā atzina, ka rezultāts parāda komandu spēku samēru. Teju visiem Latvijas izlases spēlētājiem pietrūkst spēlu prakse, ko treniņi nekadī nevar aizstāt, paskaidroja handbolists. Viņš uzsvēra, ka komanda pirms atlikušajām trim kvalifikācijas spēlēm negrasās nolaist rokas un cīnīties līdz galam.

Cetru komandu kvalifikācijas grupā Latvijas izlase iepriekš aizvadīja divas spēles pret Italiju, panākumus dalot uz pusēm. Grupas turnīru Latvijai bija paredzēts sākt jau novembrī, tomēr pirmās divas plānotās spēles pret Norvēģiju un Baltkrieviju pandēmijas dēļ pārcēla.

Baltkrievijas izlasei nedēļas laikā bija jau otrā spēle pēc Minskā gūtās uzvaras pār Italijas valstsvienību (37:32). Baltkrievi ir grupas līderi ar četrās spēlēs gūtām trim uzvarām un prak-

tiski garantētu dalību finālturīnā. Norvēģijai trijās spēlēs ir divas uzvaras, Latvijai – viena uzvara, savukārt Italijas izlase četrās spēlēs ir tikusi pie viena panākuma.

Sagaidāms, ka turnīra turpinājumā Latvija būs laukuma saimniece abās spēlēs pret Norvēģiju, kas varētu notikt 28. un 29.aprīlī. 2022. gada Eiropas čempionāta finālturnīrā Ungārijā un Slovākijā piedalīsies 24 valstsvienības. Kvalifikācijā vietu finālturnīrā nodrošinās 20 izlasses – katras atlases grupas divas spēcīgākās komandas un četras labākās trešās vietas ieguvējas. Finālturnīrā vietu jau garantējušas abas organizatores, kā arī iepriekšējā čempionāta uzvarētāja Spānija un fināliste Chorvatija.

Gatavošanās pasaules hokeja čempionātam

Gatavojojoties pasaules hokeja čempionātam, organizātoiem Rigā jārēķinās ar vairākiem izaicinājumiem, kas ietekmē līdzšinējos plānus.

Edgars Buncis

Čempionāta rīkotāju SIA „Hokeja akadēmija” vadītājs Edgars Buncis sarunā ar *Latvijas Radio* atklāja, ka gandrīz viss par īrējamo techniku un darāmajiem darbiem ir skaidrs, bet tos sākt neļauj birokratiski šķēršļi. Aizkavējusies iepirkumu procedūra Olimpiskā sporta centra pārbūves darbiem, bet komandu treniņiem paredzēto ledus halli pie *Daugavas* stadiona būvniecības kavēšanās dēļ varētu nodot ekspluatācijā apmēram mēnesi vēlāk nekā sākotnēji plānots. Tas gan neliegšot čempionātu sākt pēc plāna 21. maijā. Olimpiskajā sporta centrā notiek nepieciešamie remontdarbi, bet turnīra organizātori darbus centrā sāks 6. aprīlī, kad tiks izņemts futbola zālājs un sākti ventilācijas sistēmas darbi. Olimpiskā centra aprīkošanā paredzēts ieguldīt līdz trim miljoniem eiro, bet aptuveni 1,6 miljoni eiro no šīs summas paredzēti ēkas īrei.

Vēl viens neparedzēts šķēršlis čempionāta rīkotāju celā ir iekavētie būvdarbi treniņhallē pie *Daugavas* stadiona. Buncis gan pauða, ka šobrīd tas gatavošanos vēl nekadī neietekmē, jo pasaules čempionāta komandas Rīgā ieradīsies tikai 14. vai 15. maijā. Kultūras un sporta centra „Daugavas stadions” valdes loceklis Daniēls Nātriņš Latvijas Radio atzina, ka būvnieki pasaules čempionātam nepieciešamo ledus halli nenodos ligumā paredzētā termiņā 17. martā. Nātriņš lēš, ka reāls terminš

halles nodošanai būs līdz aprīļa beigām, bet maija sākumā vēl notiks ledus saldešanas sistēmas pierugulēšana vietējiem apstākļiem. Savukārt pirmās pārbaudes spēles hallē varētu notikt maija vidū, par ko vēl notiek sarunas ar Latvijas Hokeja federāciju (LHF).

Ābols pagarina līgumu ar Zviedrijas klubu Orebro

Latvijas hokeja izlases centra uzbrucējs Rodrigo Ābols Zviedrijas augstākās hokeja ligas (SHL) komandā *Orebro* spēlē līdz 2022./23.gada sezonas beigām, paziņojis klubs.

Rodrigo Ābols

Komanda savā mājaslapā ziņo, ka Ābols ar savu sniegumu izpelnījies vietējo līdzjutēju atzinību, kā arī ir kļuvis par vienu no *Orebro* līderiem, tādēļ sadarbību nolemts pagarināt līdz 2022./23. gada sezonai. *Orebro* vēsta, ka interese par Ābolu bijusi arī no citiem ārzemju klubiem. Ābols šosezon SHL čempionātā aizvada savu karjeras labāko sezonu, jo 44 spēlēs izcīlēs ar 19 vārtiem un 15 rezultatīvām pie-spēlēm. Viņš ir komandas labākais snaiperis un ieņem trešo vietu nopelnītajos punktos.

Teniss

Latvijas pirmā rakete **Alona Ostapenko** (WTA rangā 53. v.) Sanktpēterburgas WTA 500 turnīra pirmās kārtas spēlē 55 minūtēs ar 6:2, 6:2 sagrāva Spānijas spēlētāju Paulu Badosu (WTA 70.), revanšējoties viņai par zaudējumu pagājušajā gadā Francijas *Grand Slam* turnīrā. Ostapenko lieliskā spēle ar servi, uzvarot 24 no 27 izspēlēm ar pirmo servi un pretinieci nedodot breika iespējas.

Alona Ostapenko

Alona Ostapenko spēlē domēja ar agresīvu spēli uzbrukumā, spānietes aizsardzību rēgulāri sakaujot ar diagonālajiem sitiņiem un arī cīnās pirmajā pusē sekmīgi pielietoja saīsināto sitienu taktiku. Viņai tūri uzvarētājās izspēlēs bija graujošs pārvars ar 26:6, tajā pašā laikā pieļaujot tikai astoņas nepiesiestās kļūdas.

Riteņbraukšana

Italijā notiekošā *Tirreno – Adriatico* velobrauciema sestajā posmā sekundīgā dienas atrāvienā iesaistījās *Trek – Segafredo* komandas Latvijas riteņbraucējs **Emīls Liepiņš**, kurš pēdējā kā-pumā nedaudz atpalika no atrāvienā biedriem, finišējot augstajā sestajā vietā.

Emīls Liepiņš

Tūres sestajā posmā riteņbraucēji mērojās spēkiem 169 km garā distancē. Salidzinot ar vairākiem iepriekšējiem posmiem, nopietni kāpumi nebija jāpievar. Beigu daļā tika veikti pieci apli ar vienu izteiktāku kāpumu katrā no tiem. Šogad velobraucienā piedalās arī **Toms Skujinš**. Katram no mūsu braucējiem līdz šim aizvadītajos posmos bijuši savi uzdevumi. Toms Skujinš koncentrējās uz darbu komandas līdera cīņā par kopvērtējumu Vinčenco Nibali labā, kamēr Emīlam Liepiņam bija jābūt kopā un jāpalidz vadošajam *Trek – Segafredo* sprinterim Mateo Mosketi.

Laura Igaune atgrīžas

Latvijas labākā vesera metēja Laura Igaune kopš 2016. gada strādā par vieglatlētikas galvenā trenera asistenti Īlonas universitātē, kur viņas audzēkne tagad ir ari latviete Kristine Strazdīte.

Laura Igaune

Pēc ilgāka pārtraukuma aizvadītā nedēļas nogalē Igaune atgrīzās sacensībās – āra stadijonā jau pirmajā mēģinājumā sasniedza labu rezultātu (70,64m) un izcīnīja pirmo vietu *Wendy's Seahawk Teal Invitational* sacensībās, kas risinājās Ziemeļkarolina štata pilsētā Vilmingtonā. 2019. gada pasaules čempionātā Laura Igaune sasniedza 67,77m un ierindojās 22. pozicijā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS